Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 99. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 28-го ТРАВНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, MAY 28, 1981 No. 99. VOL. LXXXVIII

ПРЕДСТАВНИКИ КОМІТЕТУ ДЛЯ ПРАВОПОРЯДКУ В УККА ВІДВІДАЛИ ВЛАДИКУ СТЕПАНА



Під час відвідин в Митрополита Степана Сулика стоять (зліва направо): монс. Роберт Москаль, Роман Данилюк, мгр Іванна Рожанковська, Владика, д-р Роман Барановський, Іван Олексин і д-р Богдан Шебунчак.

Філядельфія, Па. (Р.Б.). — Філядельфійський Архиєпископ і Митрополит для українців католиків у ЗСА, Владика Стапан Сулик, в середу, 20-го травня ц.р., прийняв у конференційній залі філядельфійської архиєпархії на авдієнції представників Комітету для Правопорядку в УККА і мав з ними довшу розмову.

У складі делеґації були: голова УБС Іван Олексин; мгр Іванна Рожанковська, голова СУА; д-р Богдан Шебунчак, голова ОДВУ; Роман Данилюк, I. УДивізія, і д-р Роман Барановський, голова АУА.

Представники Комітету привітали Владику Степана з його призначенням на становище філядельфійського Архиєпископа-Митрополита для українців католиків в Америці, побажали Владиці успіхів у виконуванні його відповідальних завдань і важливих обов'язків та поінформували про працю і пляни Комітету.

Багато уваги присвячено невідрадним відносинам у нашому громадсько-політичному житті. Владика живо цікавився всіми справами, виявив своє стурбовання, а в ході розмови обмінявся думками на церковні, громадські й політичні справи. Були порушені проблеми УККА та події, які тепер відбуваються після XIII Конґресу. Представники Комітету поінформували Владику про заходи Комітету у справі полагодження конфлікту, які, однак і на превеликий жаль, не з вини Комітету не увінчалися успіхом, бо речники теперішнього УККА не ідуть на жодні компроміси, маючи на увазі інтереси партії, а не добро загалу.

Владика виявив багато зрозуміння для порушених справ і заявив, що буде старатися зробити все можливе, щоб у громаді запанував мир і лад.

Накінець члени делеґації висловили Владиці свою повну підтримку, відданість і признання за його ставлення до всіх україн ських проблем не тільки Церкви, але й усієї української спільноти. Владика подякував за привітання й побажання і заявив, що справа порядку в громаді лежить йому дуже на серці.

В Гартфорді створено Відділ Комітету за Правопорядок

Гартфорд, Конн. (П. Гаврилів). — Обурені узурпацією УККА, громадяни міста Гартфорду й околиць заініціювали створення Відділу Комітету за Правопорядок в УККА для підтримки заходів Екзекутиви цього Комітету.

На зборах, що відбулися для заслухання інформаційно-програмової доповіді члена Екзекутиви Комітету за Правопорядок в УККА, д-ра Романа Барановського, одноголосно ухвалено протестувати проти негромадської поведінки теперішньої Управи УККА та обрано управу гартфордського Відділу, якій доручено розгорнути діяльність згідно з плянами і напрямними Екзекутиви Комітету за Правопорядок в УККА.

У своїй доповіді д-р Барановський наголосив недемократичні поступування провідників Організацій Визвольного Фронту, які намагаються захопити в свої руки всі українські організації. На підставі опублікованих матеріялів стверджено, що XIII Конґрес не пройшов згідно зі статутом.

Президія зборів, у складі — інж. Леонід Чудовський, голова, та Анна Сокольська, секретар, провела обширну дискусію, наслідком якої були схвалені пропозиції: 1) припинити платити членські вкладки до теперішнього УККА; 2) пла тити членські вкладки до Комітету за Правопорядок; 3) припинити переговори з теперішніми керівними органами УККА.

Відбудеться срібний ювілей УКМитрополії у Канаді

Вінніпеґ, Ман. (О. С. Їжик). — Цього року українці католики Канади відзначатимуть потрійний ювілей: 25-річчя заснування Вінніпеґської Митрополії (Булля була видана у Римі 3-го листопада 1956 рокv):

30-річчя єпископської хіротонії Митрополита Максима Германюка (хіротонію довершено 29-го червня 1951 року у Вінніпеґу) та 25-річчя його на митрополичому престолі.

Ювілейні святкування запляновано на осінь цього року — 3-го і 4-го жовтня.

До участи в ювілейних святкуваннях запрошено Кардинала Володислава Рубіна. Префекта Східньої Конґреґації, Блаженнішого Патріярха Йосифа I, голову Помісної Української Католицької Церкви, всіх українських владик вільного світу та владик римо-католиків.

Діловий Ювілейний комітет під патронатом української католицької ієрархії Канади та під проводом о. д-ра Ярополка Радкевича намітив головні точки програми. У суботу, 3-го жовтня ц.р., увечоро святочна академія в Плейгавзі; в неділю, 4-го жовтня, вранці Соборна Архиєрейська Свята Літургія в катедральному храмі свв. Володимира й Ольги, а увечері ювілейний бенкент у готелі Вінніпеґ Інн.

Запляновано з цієї нагоди видати пропам'ятну книгу.

УРЯД В ІТАЛІЇ ЗРЕЗИҐНУВАВ

Рим, Італія. — Коаліційний уряд прем'єра Арнальдо Форляні, християнського демократа, зрезиґнував після виявлення, що цілий ряд його членів і високих державних урядників належали до нелеґальної масонської льожі. Система масонських льож, до якої належали вони, займалася різними протизаконними акціями, кваліфікованими кодексом карним як важкі злочини.

Великий майстер тієї льожі, до якої належали державні достойники, Ліціо Джеллі, укривається і його пошукує поліція. В його приміщенні знайдено списки членів масонської льожі, яку він очолював; список цей прем'єр Форляні під тиском публічної опінії доручив опублікувати. На ньому було 953 імен провідних діячів-міністрів, генералів, членів парляменту, банкирів і промисловців, високих суддів, взагалі цілого ряду найвидатніших державних і суспільних діячів. Льожа, яка виступала під назвою „Пропаґанда 2" мала великі впливи в уряді й впливала поза кулісами на різні важливі рішення. Італійський закон не забороняє існування масонських льож, які постали у XIX столітті в Італії й звідси поширилися по цілому світі, але вони мусять подавати до публічного відома списки своїх членів. Великий майстер Джеллі тримав список членів очолюваної ним листи у глибокому секреті й тим не лише переступив законні приписи, але й зробив льожу фактично нелеґальною.

Крім цього Джеллі, або інші члени льожі були замішені в такі злочини, як штучне схоплення великого міністра Мікеле Сіндони, шпигунство, спекуляція міжнародною валютою, а навіть убивства.

Після резиґнації уряду Форляні в Італії може початися нова затяжна криза. Досі, тобто понад 35 років, головою уряду завжди був християнський демократ і більшість членів кабінету належали до тої партії. В останньому кабінеті велику ролю грали члени соціялістичної партії. Впливи соціялістичної партії Італії, як і інших соціялістичних партій зростають і тепер соціялісти домагаються посту прем'єра для свого провідного члена Беттіно Кракси.

Згідно з устійненою процедурою, президент Італії Сандро Пертіні, член соціялістичної партії, повинен запропонувати насамперед членові християнської демократичної партії створення уряду, а коли йому це не вдасться, тоді членові іншої партії. Соціялістична партія заявила офіційно, що буде категорично вимагати покликання Кракси на пост прем'єра.

Два польські функціонарі покінчили самогубством

Варшава, Польща. — Два колишні міністри за часів урядування Едварда Ґєрека і визначні функціонарі в Польськів Об'єднаній Робітничій (комуністичній) партії, Єжи Ольшевскі, який колись був міністром хемічної індустрії від 1971 до 1974-го року, і Едвард Барщ, колишній міністер будівлячих робіт, покінчили зі собою шляхом самогубства.

Польське урядове пресове аґенство повідомило спершу про смерть 60-річного Ольшевского, а кілька годин пізніше про самогубство другого функціонара, 53-річного Барща, який тільки в останніх кількох місяцях співпрацював з режимом Ґєрека, натомість Ольшевскі був близьким приятелем і співробітником польського диктатора на протязі років. Він в 1971 році був заступником голови урядової плянувальної комісії, після того, як Ґєрек був номінований першим секретарем компартії. В 1979 році Ольшевскі зник без жадного урядового чи партійного пояснення з компартії і уряду. Дехто з політичних спостерігачів догадувався, що він виконував в тому часі таємничу партійну функцію в органах безпеки.

Сам Ґєрек, який нібито з причини здоров'я був замінений минулого року Станіславом Канею, тепер правдоподібно відповідатиме перед партією за економічну ситуацію, яка, на думку теперішніх керівників, постала на тлі корупції і нездарности тодішніх партійних і удярових функціонарів. Він визнав себе співвиним за теперішню ситуацію, але перед спеціяльною комісією заявив, що працював для добра країни, намагаючись творити нові варстати праці і модернізувати індустрію Польщі.

Вміжчасі політична ситуація в Поьлщі дещо покращала, робітнича і селянська профспілки „Солідарносьць" не ставлять тепер надто великих вимог і дещо сповідльнили боротьбу за звільнення політичних в'язнів, членів КОР.

Конференція ОПЕК у Женеві поглиблює розходження

Женева, Швайцарія. — Чергова конференція членів ОПЕК у Женеві виявила зростаючі суперечності між поодинокими її учасниками. Ахмед Закі Ямені, міністер нафтових справ в Савдійській Арабії, домагається привернення раціональної політики цін, зате деякі інші делеґати намагаються ціни постійно підносити, не зважаючи на катастрофальні наслідки для світової економіки, а особливо для недорозвинених господарсько країн.

Шейх Ямані пропонує, щоб ті, які диктують найвищі ціни, тобто понад сорок долярів за бочілку обнизили, а зате ті, що беруть найнижчі, піднесуть і таким чином дійде до вирівняння цін і створення однієї загальної.

Такі країни як Лівія, Ірак, Іран вимагають обмеження продукції ропи, щоб, створивши нестачу на ринку, змусити відборців платити вищі ціни. Сучасна продукція виносить около 48 мільйонів барилок денно, а запотребування около 45 мільйонів барилок, через що постає значна надвишка подажі над попитом і це обнижує ціну, з чого незадоволені такі країни, як Іран, Ірак, Лівія і їхні приятелі. Савдійська Арабія відмовляться від обниження продукції, мотивуючи тим, що це мало б неґативні наслідки для так уже розхитаної світової господарки.

Чималу ролю починає відігравати на ринку збільшене постачання ропи з Іраку й Ірану. Обидві ті країни на якийсь час заперестали доставляти свою ропу на світові ринки з огляду на перебої в продукції і транспортах, спричинені війною між ними. Одначе фінансові потреби обидвох тих країн змушують їх доложити всіх зусиль, щоб добувати й продавати нафтову ропу, бо без того вони не можуть ані продовжати війни, але наладнати мінімальне господарське життя в своїх країнах. Останнім часом це їм щораз більше вдається й незабаром вони можуть стати вагомим чинником на світовому ринку. Тоді ще більше загостриться питання переваги подажі над попитом і тиску за зниженням цін.

ПЕРЕВЕЛИ АНАЛІЗУ МАДРИДСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ



На фото: сенатор Павло Юзик у розмові з діючим амбасадором ЗСА на Мадридську конференцію Максом Кемпелменом (зліва) і канадським амбасадором Луїсом Роджерсом (справа).

Мадрид, Еспанія. — Мадридська конференція, яка розпочалася тут у її другій фазі 11-го листопада минулого року і триває ще тепер, хоч і зупинилася на мертвій точці через різномову її учасників у засадничих пунк тах оборони людських прав у світі, викликає велике зацікавлення в Північно-Атлантійській Асамблеї.

Для аналізи цієї Мадридської конференції відбуто членами цієї Асамблеї низку нарад в останньому часі. У цих важливих розмовах і зустрічах на тему безвихіддя Мадридської конференції брав участь з відповідними представниками різних країн сенатор Павло Юзик, представник Північної Америки і офіційний звітодавець для Асамблеї.

Ціла делеґація Північно-Атлантійської Асамблеї відвідала Мадрид на уповноваження її голови американського конґресмена Джека Брукса. В складі делеґації були: представник Німеччини і голова підкомітету про вільну виміну інформацій і людей д-р Губерт Гупка, як європейський представник; сен. Павло Юзик, офіційний звітодавець Асамблеї та її північно-американський представники;директор освітніх і культурних справ та інформаційного комітету з Франції Арно Жакоме. Вони провели в Мадриді цілий ряд розмов з представниками різних країн, як ЗСА, Канада, Франція, Німеччина, Британія, Швеція, Швайцарія, Голляндія, Югославія та Еспанія, і теж були присутні на сесіях Мадридської конференції в березні поміж 2-им і 6-им числами.

З цих інтерв'ю, розмов і побачень був зроблений рапорт з аналізою сьогоднішньої ситуації на Мадридській конференції і представлений під розгляд весняної сесії Північно-Атлантійської Асамблеї, яка щойно закінчила свої наради у Венеції, Італія, у вівторок, 26-го травня. Початок її був у п'ятницю, 22-го травня.

У світі

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР Комуністичної партії Франції Жорж Марше зложив візиту новому президентові Франції Міттеранові. Це була після цьогорічних виборів президента перша персональна зустріч цих двох колишніх союзників. Після зустрічі Марше подав деякі інформації про неї, а саме — Марше висловив бажання Комуністичної партії Франції взяти участь у новому уряді. Мотивував він свій постулят новою ситуацією у Франції після перебрання влади президентом, лідером соціялістів і речником лівих французьких сил. Вже перед цією зустріччю керівні соціялістичні кола Франції подали до публічного відома своє бажання „мати повну підтримку комуністів у переводженні в життя нових соціялістичних плянів". Таким чином французькі соціялісти висловили фактичну згоду на участь комуністів у кабінеті міністрів. Одначе рівночасно з тим соціялісти не хотять передавати комуністам якихсь керівних міністерств, а тільки менше впливові. Крім комуністів, які по всякій правдоподібності ввійдуть у склад уряду, президент Міттеран номінував відомого представника французької лівиці Режіса Дебре дорадником у справах світової політики і державної безпеки. Дебре — відомий теоретик лівих революційних течій, який був активним у Південній Америці, де його арештовано і суджено.

УРЯД ЕЛЬ САЛЬВАДОРУ повідомив про свої заходи для остаточного очищення теренів з лівої партизанки. Уряд виселив сотні селян з провінції Чалятенанґо, де відбуватимуться військові операції. Серед виселених чимало таких, які були запідозрені в співпраці з партизанами і які будуть могти повернутися аж після привернення спокою у їхній провінції. Ліві партизани в Ель Сальвадорі, які під кінець січня цього року почали остаточну офензиву, що мала дати їм повну перемогу, тепер розбиті. Частина з них утікла за кордон, частина загинула в боях, інші знову потворили незначні збройні групи, які живуть коштом населення. Наслідком того населення щораз гостріше виступає проти партизан, але там, де є більші скупчення партизан, населення змушене тікати до більших міст.

СПЕЦІЯЛЬНІ З'ЄДНАННЯ еспанської поліції штурмом здобули банк, захоплений правими терористами, звільнили всіх закладників і взяли усіх терористів у полон. В час акції один терорист загинув, а декілька осіб було легко ранених. Терористи вимагали звільнення недавно арештованих в часі спроби державного перевороту високих старшин, які одначе відмовилися бути звільненими наслідком втручання терористичної збройної групи. Крім цього терористи вимагали ще й інших акцій, як наприклад, права безкарного виїзду за кордон і т. п.. Успішна протитерористична акція еспанської поліції матиме величезне політичне значення. Вона показала, що відповідно проведені заходи проти терористів, рішучість, швидкість, добрий вишкіл і підходяща для таких заходів зброя творять достатні можливості для успіху. В захопленому терористами банку було коло 200 осіб, що їх терористи взяли в закладники.

СЕНСАЦІЙНИЙ СУД в Тель Авіві, Ізраїль, у якому на лаві обвинувачених сів міністер релігійних справ і його найближчий помічник,закінчився звільненням обвинувачених. Суд заявив, що вони виконували не зовсім леґальні речі, які, одначе, були вже перед тим у звичаї того міністерства, а крім того вони в тому не мали наміру збагатитися. Звільнення міністра Агарона Абугазіри відкрило йому дорогу до кандидування в недалеких уже виборах та до продовжування політичної діяльности. Одначе Абугазіра і його помічник Моше Ґаббай матимуть ще іншу судову розправу за вчинки, які вони начебто поповнили, коли Абугазар ще не був міністром.

В СИРІЇ І ЛИВАНІ Є СОВЄТСЬКІ ВІЙСЬКОВИКИ, — ТВЕРДИТЬ БЕҐІН

Єрусалим, Ізраїль. — В розгарі дипломатичних розмов на Близькому Сході, пов'язаних з місією Філіпа Габіба, висланника президента Роналда Реґена, для посередництва в осягненні мирної розв'язки глибокого конфлікту між Ізраїлем і Сирією, прем'єр Ізраїля Менахем Беґін виявив, що совєтські військові дорадники виконують активну війському службу в танкових частинах Сирії та в інших родах зброї і разом з ними перебувають також на терені Ливану.

Москва послідовно намагається завогнювати конфлікти на Близькому Сході, як і в інших полосах нашого глобу з метою поширювати там свої впливи. З тією ціллю вона доставили Сирії модерне воєнне вивінування, а в ньому також понад 3,500 танків. Одначе сирійські вояки нездібні оперувати тими танками, а командування сирійських збройних сил зовсім некомпететне в командуванні такою масою модерної зброї. Тому Москва вислала до Сирії велике число своїх техніків і штабових старшин для помочі в керуванні операціями на велику скалю. Прем'єр Беґін публічно виявив, бо дотепер тільки пресові органи подавали про це, або анономові розвідочні аґенції. Прем'єр Беґін сказав: „Сирійці мають 3,600 танків, сконцентрованих та зі совєтськими дорадниками, які удаються разом з сирійськими військовими відділами до Ливану. Де тільки пересуваються більші з'єднаня сирійських військ, там з ними є совєтські дорадники". Жидівські офіційні чинники подають, що таких дорадників, а фактично фронтових старших і спеціялістів є понад три тисячі при сирійських частинах.

Не зважаючи на це, уряд прем'єра Беґіна повідомив, що Ізраїль виконає прийняте на себе зобов'язання боронити ливанських християн, які загрожені ісламськими елементами Ливану, трьома бриґадами ПВО та сирійськими частинами. Як подають ізраїльські офіційні чинники в останньому часі Лівія перекинула на терен Левину свою наймоднішу зброю, закуплену в СССР, разом з обслугою та амуніцією. Все це ускладнило завдання Ф. Габіба, який одначе й на далі намагається виконати мандат, даний йому президентом Реґеном. Прем'єр Беґін заявив, що коли не дійде до мирної полагоди конфлікту й Сирія не усуне добровільно на підставі договору своїх ракет з терену Ливану, ізраїльські збройні частини виконають це завдання. Одначе, додав він, Ізраїль не видає ніякого ультуматиму, ані не звя'зує себе часом.

Інформаційне аґенство ТАСС заперечило вістку про совєтських військовиків у Ливані. Американські чинники повідомили, що потвержених інформацій про те не мають.

Зістрілення сирійськими ракетами третього-сирійські джерела твердять, що шестого-розвідочного літака без залоги Ізраїля згідно зі загальною опінією загострить загальне положення, хоч до зірвання дипломатичних розмов довести не повинно.

В Америці

ЧИСЛО ЗАБИТИХ в автомобільних випадках американців знову різко зростає, а причиною смертних випадків є недодержування водіями авт визначеної скорости 55 миль на годину і поява на шляхах ЗСА малих авт, які на думку спостерігачів і адміністрації шляхів є у 50 відсотках відповідальні за смертність і поранення. Поліційні речники і знавці безпеки на шляхах думають, що число трагічних випадків, які кінчаться смертю, або каліцтвом, зростатимуть в майбутньому з огляду на велику присутність малих автомобілів на шляхах та різні інші причини: вживання алькоголю під час їзди, зломання визначеної швидкости, безвідповідальність водіїв тощо.

БЮРО ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ знову подало цікаві статистичні дані, які відносяться до самітніх осіб і до зменшення числа родин. Число американців, які живуть самітньо, або які відмовляються заводити більші родини, значно збільшилося за останні 10 років і досягло майже 35 відсотків. Фактично процес зменшення родин розпочався ще в 30-их роках, кажуть знавці цієї справи, але свого зеніту цей процес досягнув в 1970-их роках, коли число самітніх і малодітних американців становило майже 27 відсотків всього населення.

ГЕНЕРАЛ ВОЛНІ ВОРНЕР, головний командир спеціяльних частин ЗСА швидкого перекидування у загрожені місця світу, подався до димісії кажучи, що становище голови об'єднаних штабів армії, який рекомендує створення окремої армійської одиниці для таких операцій, змусило його до резиґнації. Ген. Ворнер, якому 54 роки життя, — 32 роки служив в армії, — заявив, що він кількакратно розмовляв з компетентними чинниками в Пентаґоні і домагався більших повновластей, які були йому надані ще президентом Джіммі Картером, але він не знайшов зрозуміння в тій справі і тому вигідніше для нього і Пентаґону, як він зрезиґнує і облегшить розв'язку цього питання. Головна квартира військ швидкого перекидування тепер, як відомо, знаходиться на військово-повітряній базі МикДилл на Флориді.

ПРЕСОВИЙ СЕКРЕТАР БІЛОГО ДОМУ Джеймс Брейді приходить до здоров'я. Речник шпиталю ім. Джорджа Вашінґтона д-р Деннис О'Лірі заявив, що Брейді перший раз після трьох складних операцій, виїжджає на візочку із своєї кімнати на велику залю, стрічається там з іншими пацієнтами, цікавиться життям поза шпиталем. Після спеціяльної терапії лікарі будуть спроможні встановити, як далеко сягає інвалідність Брейді, але вони думають, що він, спираючись на палицю, зможе ходити, хоч не зможе вживати праву руку, чого він свідомий і тому привчається писати лівою рукою. Як відомо, під час першої операції хірурги усунули частину мозку, щоб усунути кулю, яка застрягла в голові. Брейді був один із чотирьох найтяжче поранених під час атентату на президента Роналда Реґена.

З ОГЛЯДУ НА ТЕ, що Адміністарція президента Роналда Реґена була дещо припізнилась з номінаціями, Державний департамент тепер приспішує обсаджування важливіших амбасадорських становищ. Як відомо, минулого тижня президент Реґен найменував Артура В. Гаммеля на амбасадора ЗСА до Китаю, де це становище було необсаджене від 1979 року. Теперішнього амбасадора у Франції Атрура А. Гартмана Державний департамент пересуне на таке ж становище в Совєтському Союзі, але він залишиться покищо в Парижі, аж до зформування там нового уряду. Очікується також інших номінацій, а саме: Річард Л. Вокер, професор в університеті Північної Каролайни, буде номінований на амбасадора до Південної Кореї, Гаррі Барнеш, дотеперішній директор дипломатичного корпусу, займе становище амбасадора в Індії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Америка й Японія: На бурхливих водах

Недавно прем'єр-міністер Японії Зенко Сузукі відвідав Америку та відбув конференію з президентом Роналдом Реґеном, на якій порушено ряд справ, що творили перешкоду до ближчої співпраці між Америкою і Японією.

Від майже самого закінчення Другої світової війни, яку програла Японія, ця країна жила в тіні американського мілітарного й індустріяльного велетня, звернувши всю свою увагу на економічну розбудову Японії, поширення торговлі по світі, цим стягаючи на себе заздрість і негодування економічно-слабших країн.

На домашньому відтинку, Японія пішла шляхом демократизації і економічно-промислового розвитку, забезпечивши громадянам задовільний матеріяльно-економічний добробут та конституційні права.

Як відомо, повоєнна японська конституція забороняє Японії втримувати мілітарні сили більші як цього потрібно в обороні країни перед зовнішнім нападом.

Одначе в останніх роках Японія дійшла до зрозуміння цього, що 35 років після війни вона має також певні зобов'язання та відповідальність за свої дії у світовому маштабі.

У першу чергу, Японія перелякана зростом совєтської мілітарної потуги на Далекому Сході. Після війни Москва також загарбала Курильські Острови, на яких сконцентровано совєтські морські, летунські і мілітарні сили, що становить загрозу для Японії.

Як за Уряду колишнього президента ЗСА Картера, так і за президентури Реґена — Америка робила і робить сильний натиск на Японію у напрямі збільшення мілітарного бюджету. Бож мілітарний бюджет цієї країни є менший як один відсоток усього крайового приходу, тоді коли всі інші країни Заходу ухвалюють від 3 до 5 відсотків свого загального приходу на оборонно-мілітарні цілі.

Під час своїх відвідин прем'єр-міністер Зенко Сузукі приобіцяв, що Японія збільшить свій оборонний бюджет. Але спротив цьому ставить соціялістична опозиція та інші пацифістичні елементи, які зокрема не хотять будь-якого „союзу" з Америкою. Наприклад, міністер закордонних справ Масайоші Іто зрезиґнував із свого посту, тому що у спільному американсько-японському комунікаті вжито слова „союз" у відношенні до Америки.

Японська преса теж висловила своє обурення із цього приводу, що американський підводний атомовий корабель ударив японський рибальський корабель, вбивши кількох японських моряків.

Із другого боку, уряд ЗСА старається обмежити імпорт японських авт до Америки з огляду на те, що нижчі ціни їхніх автомобілів підривають американську автову індустрію та спричиняють безробіття в Америці.

Одначе совєтська інвазія Афганістану, як теж совєтські махінації у В'єтнамі і Камбоджі, є більш чим перестороrою для Японії, тому тимчасові і переходові непорозуміння з Америкою мусять відійти на другий плян.

Японія не вважає себе більше сателітом Америки, але рівнорядним політичним партнером на Далекому Сході, хоча така співпраця на мілітарно-оборонному відтинку викликає протести і обурення серед лівих груп, які, на жаль уважають „імперіялізм" Америки більш загрозливий як небезпеку з боку Совєтського Союзу.

Відбудуться Збори Комітету Сприяння Українській Мові

Вінніпеґ, Ман. — Річні загальні збори Батьківського комітету Сприяння Українській Мові у Манітобі відбудуться у четвер, 11-го червня ц.р., о год. 8-ій увечері в приміщеннях Осередку Української Культури й Освіти у Вінніпеґу.

Батьківський комітет є провінційною організацією, яка об'єднує всіх батьків, діти яких є зареєстровані в англо-українській програмі навчання у публічних школах Манітоби. Цього року програма начислює 270 дітей у 6-ох різних шкільних дистриктах у Манітобі. Передбачено коло 550 дітей у цій програмі на 1981-82 шкільний рік.

Головним промовцем під час засідання буде Ерик Лухтигайд, службовець Директорату багатокультурности при Департаменті державного секретаріяту в Оттаві.

Д-Р Р. ШПОРЛЮК ДОПОВІДАТИМЕ В УВАН

Ню Йорк, Н. Й. — В неділю, 31-го травня ц. р., о год. 2-ій по полудні тут в будинку УВАН при 206 Захід 100-та вулиця, відбудеться доповідь д-ра Романа Шпорлюка, професора історії Мічіґенського університету в Анн Арбор на тему: „Київ, як столиця сучасної України: демографія, культурно-національні функції і політика."

Ярослав Гайвас

МАРНУЮТЬСЯ ЛЮДСЬКІ ТАЛАНТИ

II

Не про нарід і людину, не про їхні мислі й прагнення, не про їхні труди й зусилля, а власне про „величну комуністичну споруду". Аж ніяково читати в доповіді тієї талановитої людини похвали сервілізмові, плазунству, безхребетности, до яких в своєму предовгому виступі заохочує Загребельний. Як соромно, що той талановитий автор упав так низько, що про графоманські опуси Л. Брежнєва, що їх тепер уже встидаються згадувати і в СССР, каже:

„Справжньою школою партійної літератури, мудрого людинознавства, яскравого зображення історичного шляху радянського суспільства, якнайактивнішого втручання в життя стали для нас книги Л.І.Брежнєва „Мала земля", „Відродження", „Цілина". Це приклад і взірець для всіх літераторів, передовсім для тих, хто перебуває на передньому краї нашої літератури, для майстрів публіцистики і художньої документалістики, цього найчутливішого нерва літератури".

Зразу після видання цієї „безсмертної трилогії", як називали згадані книжки Брежнєва совєтські літературознавці, по всьому світі розбіглися совєтські „видавничі специ", щоб добитися перекладів „творів генерального секретаря ЦК КПСС" на мови світу. Платили вони за те грубі гроші, але знайти солідних видавців не було легко, а вже читачів то і поготів. Відомі видавничі доми не хотіли давати своєї назви на цей „приклад і взірець для всіх літераторів".

Це ж власне про цей „приклад і взірець" висловився в часі свого останнього перебування в Москві німецький канцлер Гельмут Шмідт: „Як у передмові до німецького перекладу творів Леоніда Брежнєва сказано..."

Власне у передмові, бож про самі ті „твори" згадувати ніяково. Вже більше почуття приличности мав спеціяльний доповідач про прозу Мушкетик, який назвав у своїй доповіді десятки творів і прозаїків, українських і російських, але місця для „прозаїка" Брежнєва не знайшов, хоч на думку Загребельного — це „приклад і взірець". Уже цього одного випадку досить, щоб „глянути в душу" талановитому і жалюгідному секретареві Спілки письменників України — Загребельному.

Кількість і якість

Серед похвал творчости українських літераторів під оглядом кількости — „За десятиріччя цифра нових творів наближується до трьох тисяч", зауважив Загребельний — він не міг не звернути уваги на їхню якість, на зміст тих творів і їхню тривалу вартість. Ось що він каже:

„Значна частина нашої прози програє не так рівнем художности, як саме недостатньо сміливою проблемністю. Провінційна (в т. ч. й видавнича) полохливість, брак, кажучи словами І. Франка „цивільної відваги", уникання гострих кутів життя, небажання ставити перед собою найскладніші, найсміливіші завдання — ось те, що маємо переборювати в собі, коли хочемо, щоб книжки наші прийшли до читача повновартісними й повноправними. ...Водночас принцип зрівнялівки, який в оцінці явищ літератури в критичній практиці останнім часом стає панівним, в даному випадку особливо шкідливий".

Саме в цьому й суть проблеми. Письменники пишуть на замовлення. І то не на замовлення суспільства, чи читача, а на замовлення „парторга", чи іншого бездушного бюрократа, який самий до безтями задурений партійними фразами й інших хотів би бачити такими самими.

У Совєтському Союзі останнім часом є більше друкарського паперу як було перед тим. І книжки почали друкувати більшими тиражами. Та це зовсім не задовольняє читацького голоду. Книжки є, а читати нема що! Один „виробничий роман" вистачає за всі, бо вони всі однакові. Один „партійний герой" подібний до всіх, бо вони поводяться так само, декламують ті самі партійні гасла, кланяються без перерви XXУІ, чи іншому з'їздові партії. Загребельний каже, що є „книжковий бум", але про потреби й смаки читача ніхто не дбає:

„Скажемо відверто: про читача ми не знаємо майже нічого, хоч щороку, як засвідчують звіти бюро пропаганди, виступамо перед читачами по сорок тисяч разів. ..Ніяких ні соціологічних, ні філологічних досліджень не ведеться. Створювати ще один науко-дослідний інститут?. Навряд чи це правильно. Може створити спеціяльний сектор в інституті літератури? Може, зацікавилися б цим питанням інститути культури, університети? А наші бібліотеки? Читача треба знати як для того, щоб ми усували власні недоробки й відставання від ритму й потреб життя, так і для того, щоб його виховувати, впливати на нього, іноді навіть, коли хочете, примушувати його читати те, що йому видається важким, незрозумілим, несприйнятливим".

У чому причина, що сотнями тисяч виходять книжки, а читачі не мають що читати? Як уже сказано вище, пишуть і друкують на замовлення партії. А найвищим вирішним чинником що друкувати, а що ні і в кількох примірниках є згадане вище „бюро пропаґанди" партії. Тож чи не диво, що люди не мають, що читати? Та не лише це. На сотні й тисячі нових книжок, які за останні роки появилися в Україні, майже ніщо не надається для світового читача. Світовий книжковий ринок безмірний, потреби мільйонів світових читачів величезні, але ж вони не хочуть брати до рук партійної макулятури. На партійну відозву можна глянути в передвиборчому, або подібному часі, коли вона розвішена на рекламових стовпах, але хто потребує її в книжці. Кому потрібні, як каже Загребельний:

„Летять аж за океан поетичні інвективи І. Драча, Світлани Йовенко, В. Бровченка..."

Продовження буде

Яків Гніздовський

Український Інститут Америки — можливості музею

(І)

Завдячуючи рідкісній жертвенності рідкісного громадянина, св. п. Володимира Джуса, якого його біограф Р. Л. Берн називає „українським Генрі Фордом", наша громада дістала в посідання імпозантний будинок у Ню Йорку, в якому тепер міститься ініційований самим жертводавцем — меценатом Український Інститут Америки.

З огляду на вийнятково корисне положення УІА, — він розташований на розі 5-ої авеню і 79-ої вулиці, — перед ним стоять великі можливості. Але з можливостями пов'язані зобов'язання: чим більші одні, тим більші і другі. Ці можливості, ніде правди діти, не завжди були належно використані. На виправдання, як усе в тих випадках буває, подавали брак фондів. Це правда, що діяльність такої установи, як УІА, вимагає фондів; зокрема будинок, в якому Інститут міститься, вимагає додаткових значних фондів, щоб його тільки утримувати на належному рівні. Але причина була не тільки у нестачі грошей, але ще може у більшій мірі — у відсутності динамізму, у нестачі відповідно опрацьованої програми, а часом — і в не зовсім ясному усвідомленні функції Інституту.

Між установою і громадою завжди існує закономірне співвідношення. Коли діяльність установи залежна від активної участи громади, то участь громади залежить від діяльности установи. А діяльність УІА не завжди збуджувала ентузіязм громади. Це декому може здатися на закид у бік тих, які були при кермі Інституту, але з тим закидом не можна не висловити їм і деякого признання за те, що вони не дали себе заманити частим принадливим спокусам і навіть конкретним пропозиціям купити будинок Інституту. Якщо вірити аґентству „говорила-казала", то ці пропозиції переходять 12 мільйонів долярів, або в кілька разів більше, як цей будинок коштував у 1955 році.

Не зважаючи на це, будинок Інституту не тільки вдержано для нашої громади, але і між членами Інституту, і серед громадянства можна помітити зростаючу рішучість і надалі втримати Український Інститут Америки у його дотеперішньому географічному положенні. Останнім часом Інститут дістав приплив нових сил, які дають УІА надії, що вони не тільки допоможуть розігнати податкові хмари, які в останніх роках нависли над Інститутом, але також значно пожвавлять його діяльність.

Про Український Інститут Америки в нас говориться і говориться багато. У тих розмовах ледве чи хтось поминає згадати про те, що через дорогу міститься Метрополітальний музей, що Інститут є у сусідстві мистецьких ґалерій і чужинецьких посольств. Словом: улюблена розмова ведеться про адресу і про престиж, який ця адреса дає для Інституту, а посередньо — і для цілої української громади.

Адреси, очевидно, не можна не доцінювати, вона важлива для діяльности кожної установи, передусім у Ню Йорку. Але адреси не можна також перецінювати. Престиж для установи дає не адреса, а насамперед її внутрішня субстанція, її питома вага. Можливо, що ця престижева адреса УІА була і деякою перешкодою для його діяльности тим, що вона творила ілюзію своєрідної „всесильности"; що ця всесильна адреса може допомогти підперти імпрезу, яка має труднощі стояти на власних ногах. Тим часом адреса не тільки не допомагала імпрезі, а навпаки — не раз розкривала і підкреслювала її не надто високий рівень.

Не зважаючи на вийнятково догідне положення УІА, імпрези, які вже там довгі роки влаштовуються, передусім мистецькі виставки, не викликали ширшого відгуку і не приносили очікуваних результатів. Говорячи стисло, більшість цих імпрез і мистецьких виставок не виходила властиво з діяльности Інституту і не віддзеркалювала його головної функції. Виставки тільки відбувалися у приміщеннях Інституту, немов би заповнювали якусь його порожнечу.

Ніде правди діти, будинок УІА і не цілком надається до більшости імпрез. Передовсім внутрішня архітектура будинку не надто пригожа до уряджування принагідних виставок образотворчого мистецтва.

Продовження буде

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

інж. Лев Яцикевич

Водень — пальне майбутности

Коли в 1859 році американський підприємець, Е.С. Дрейк почав буріння нафти в західній Пенсилванії із допомогою дерев'яного крану (деріка), 10 метрів заввишки, дооколишні фармери назвали його бурінний пристрій „Дрейковим безглуздям". Не зважаючи на те, нафта становить сьогодні найважливішу форму пального нашої складної, індустріяльної цивілізації, без якого її колеса мусіли б спинитися.

Видайність Дрейкового, нафтового родовища дорівнювалася 15 барилок денно. Сьогодні продукція усіх нафтових родовищ у світі дорівнюється 15 мільйонам барилок денно (барилка вміщає 159 літрів нафти). Не зважаючи на цю велику кількість нафтового пального, запотребування на нього на світовім ринку постійно росте, поряд із його ціною та становить причину економічної кризи в світі. Найбільші родовища нафти розташовані на Близькому Сході, що ставляє індустрію вільного світу в повну економічну та політичну залежність від арабських країн.

Пошуки за новим джерелом

Із цієї причини вчені в цілому світі шукають нового джерела енергії, що могла б заступити нафту. Всі згоджуються у цьому, що новим джерелом енергії може бути водень, основний елемент Вселенної та питної води. Наше сонце та всі зорі збудовані з молекул водня (два атоми водня, зв'язані хемічно разом). На жаль, на нашій плянеті немає водня в повітрі, тому що його молекулярна енерґія, більша за силу притягання землі і через те водень „вивтікав" у простір. Але зате, маємо великі кількості води в океанах, річках та озерах. Якщо перепустити електричний струм через воду, довкола однієї електроди збереться кисень, а довкола другої — водень, який можна зберігати в збірнику та вживати як пального. Водневе пальне спалюється чисто і не дає так багато шкідливих продуктів спалення, як — бензина, чи вугілля. Але найважливіше це, що газовим воднем можна юганяти автомобілі, що сьогодні зуживають величезні кількості бензини, яка в останніх п'яти роках, не тільки зросла чотирикратно в ціні, але стала теж головним спричинником занечищення довкілля. Газовий водень можна перетворювати також в інші форми пального, як амiяк, метаноль, чи гайдразин та вживати їх, як рушійну силу.

На жаль, для вирощування водня з води треба багато дешевої електричної енерґії. Таку енерґію вирощують атомні електричні станції, яких тепер не багато, з огляду на небезпеку радіяції та спротив людей у їхній побудові. Покищо ми продукуємо атомну енерґію, методою розщеплення, цебто розбиття атому; при тій методі, поруч ядерної енерґії, одержуємо велику кількість радіяційних променів, перед якими мусимо забезпечувати довкілля грубою верствою свинцевої ізоляції.

Мрія учених

Мрія учених—це ділянки є вирощування атомової енерґії методою стоплення атомів, якою можна б одержувати „чисту" атомову енерґію без шкідливих радіяційних променів; такою методою наше сонце вирощує тепло. Немає сумніву, що така метода буде винайдена в майбутньому. Але поки це стане дійсністю слід нам подумати над продукцією дешевої електричної енерґії із допомогою іншого пального.

Між іншим, американські вчені в т. зв. проєкті Брукгейвен, прийшли до пересвідчення, що газовий водень, можна так само, як пальний газ транспортувати до всіх міст Америки трубною мережею, що в багатьох випадках дешевше за транспорт електричної енерґії з допомогою електричних провідників.

Застосування водня, як рушійної сили для автомобілів, не тільки унезалежнить ЗСА від імпорту нафти зі закордону, але причиниться до зменшення занечищення довкілля. Йдеться про те, що водень має тільки один шкідливий продукт спалення, а саме окис азоту, емісію якого з рушія легше та дешевше контролювати, ніж продукти спалення бензини.

Методи продукції водня із води шляхом електролізи, можуть виявитися набагато дешевші, за ті, що сьогодні досяжні для нашої технології. На кожен випадок, заміна бензини воднем буде великим кроком вперед у розв'язанні пальної кризи та імпасу, в якому найшовся тепер вільний світ.

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надсилати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи назв треба дати в дужках і їх.

Юліян Мовчан

З пером по Південній Америці

I

Але на цей раз я уже подорожував не автобусом, як було в Еспанії, Портуґалії та Марокко, а здебільшого літаком. Бож там — величина тільки однієї Бразилії приблизно така сама, як і величина ЗСА включно з Аляскою. Ну, а в наших плянах було побувати також у Арґентині, Чіле та Перу. Зробити такий „тріп" на протязі двох тижнів — це було б щось „не до подумання" як сказав би наш вельмишановний фейлетоніст Ікер.

Уже так прийнято, що неможливо говорити про Бразилію не говорячи передусім про Ріо-де-Жанейро. Бо подібно, як ЗСА (або США, як хто хоче) не можна собі уявити без Ню Йорку або...ред. Антона Драгана без „Свободи" — так само і Бразилію не можна уявити без екзотично-мальовничого Ріо-де-Жанейро (або Ріо, як скорочено люблять називати його бразилійці).

І справді: наближаючись літаком із півночі, вже здалека, виблискуючи в сяйві тропічного сонця, видно золотисто-жовті береги східніх земель Бразилії, які наче ґіґантські вужі оперізують це прегарне приокеанське місто. Це — знамениті купальні пляжі Ріо-де-Жанейро. Їх тут нараховується добрий десяток, хоч найкращими і тому найбільш приваблюючими для тих, що люблять купатися і вигрівати свої „грішні тіла" на гарячому піску, - такі, як Копакабана (хоч жадних кабанів я тут не бачив), Флямінґо, Іпанема, Равеа, знаменитий Леблон, Лемеш та інші. Загальна довжина їх буде 40-45 кілометрів і тому пляжі на Маямі, Дейтоні або Вайлвуді є карликами в порівнянні з пляжами Ріо-де-Жанейро.

Статуя Свободи в Бразилії

Так, є така тут, і її можна бачити майже з кожного закутка міста. Але найкраще її видно, коли не літаком, а пароплавом наближатися до Ріо. Ще здалека, може за 15-20 кілометрів, ген-далеко за пляжами, хмародерами та величезними апартаментовими будинками на височезній скелі Корковада видніється фіґура, яка нагадує фіґуру хреста. Але коли дістанетеся до неї ближче, то побачите, що то не хрест, а вирізьблена зі суцільної брили сірого каменя фіґура Ісуса Христа з широко розпростертими руками. Бразилійському інженерові Сільві Коста треба було попрацювати цілих п'ять років аби побудувати цей пам'ятник, який було відкрито 12-го жовтня 1931 року.

Про величину пам'ятника, що його в Бразилії багато називає бразилійською Статуєю Свободи, говорять такі числа. В той час, коли висота самої фіґури Ісуса Христа з мармуровим п'єдесталом має 38 метрів, висота цілого пам'ятника разом із скелею має 710 метрів, тобто, майже цілий кілометр!. І хоча ми були біля самого пам'ятника, але тому, що в той час була хмарна погода, ми могли його бачити лише час від часу. Висловлюючись словами Т.Шевченка, пам'ятник у хмарах „то виринав, то потопав." Простір між кінчиками обох розпростертих рук — 28 метрів, а вага фіґури Ісуса Христа — 1,145 тонн.

У той час, як американська Статуя Свободи із смолоскипом в руках вітає тих, хто прибуває до вільної землі Вашінґтона, фіґура Ісуса Христа з розпростертими руками зустрічає тих, хто причалює до просторих купальних пляжів та прерій Бразилії.

„Ідеальне" расове співжиття

Згідно зі статистичними даними, зі 120-мільйонної кількости населення Бразилії на сьогоднішній день, 8 відсотків належить до негритянської раси, 2 відсотки до азіятів і лише 188,000 людности є індіянами. (В додаток аж 60 відсотків усього населення є анальфабетами).

Але йдучи вулицями, скажімо, Ріо-де-Жанейро, залишається враження, що абсолютна більшість люду тут, якщо вже не цілком чорношкіра, то в кожному випадку має надто темну шкіру аби цих людей можна зарахувати до білої раси. Можливо, що оскільки тут дуже багато мішаних подруж, діти в цих подружжях, як правило, народжуються темношкірими, а не білошкірими. Чому багато мішаних подруж - зрозуміло: в Бразилії не помітно расової ненависти чи дискримінації. Усі якось тут так зжилися, що колір шкіри для тутешніх людей не має майже жадного значіння. У значній мірі пояснюється це тим, що протилежно, наприклад, до ЗСА, де негри на початках свого поселення (фактично аж до 1865 року) були невільниками, в Бразилії, навпаки, негри завжди мали таке саме право, як і білі, і тому це унеможливило расову ворожнечу та расові упередження.

Не видно також упередження до інших еміґрантів — непортуґальців - у тому і до еміґрантів слов'янського походження. Доказом цього може бути такий факт, що донедавнім довголітнім президентом Бразилії був син чеського еміґранта Юсцеліно Кубічек, ім'ям якого названо одну з найкращих „авенід" міста (ми часто залюбки нею „шпацерували"). Це за президента Кубічека 1961 року було ухвалено „перенести" столицю держави з Ріо-де-Жанейро до порівняно невеликого міста Бразилія, яка, мовляв, з географічного погляду краще надається бути столицею ніж віддалене від центральних районів країни Ріо. Чи Кубічек або будь-який син чи дочка чеха українця, словака, поляка і т.д. міг би сподіватися такої кар'єри в умовах англосакських ЗСА? Дуже сумніваємося. (Пригадую мого спонзора Івана Гусаря з Джерзі Сити, який мені колись сказав, що в свій час, перед Другою світовою війною його сина Павла тільки тому не було прийнято до нейві що він був сином українця).

„Я — русский, но мой отец был украинец"...

Ну, а як же з українцями в Ріо-де-Жанейро? Не в Бразилії взагалі, а в Ріо. В інших містах, як Сан-Павльо чи Бразилія, українські колонії давно існують.

Один з найкращих інформаторів є телефонна книжка. Беремо це 1,492-сторінкове книжище і на сторінках, назви слів якої починаються з латинської літери „U" шукаємо, чи не знайдеться там „щось", що нагадувало б нам назву нашої батьківщини. На жаль, нічого подібного там не було. Значить, на понад 5 мільйонів населення цього відомого на цілий світ міста нема жадної української установи, організації і т.д. Бо якщо б було інакше, то напевно та чи інша установа і т.д. мала б свій телефон. А втім, хіба українці мусять мати свої установи в усіх містах світу?

Продовження буде

Рома Прийма-Богачевська:

„Через клясику до народного танцю!"

Ню Джерзі (Л.В-а). — „Балерина і хореограф модерного мистецького танцю... пройшла школу еврит мії за системою Ж. Далькроза... училася на танковому відділі Музичної Академії і в студії Г. Кройцберга у Відні", далі йде перелік театрів, в яких була солісткою-танцюристкою, часто прімабалериною, і ствердження про доти небачені танкові креації Роми Прийми, позначені драматичною експресією і подиву гідним поєднанням клясичної техніки з модерною . Про це можна легко знайти в енциклопедії, але ще більше — в численних захоплених її дивним мистецтвом рецензіях безлічі найкращих рецензентів на багатьох мовах світу і чи не в усіх країнах Західньої Европи й Америки, ба й Азії.



Рома Прийма-Богачевська

Це все радо прочитується про незрівнянну Рому Прийму-Богачевську, яка в четвер, 7-го травня, відвідала редакцію „Свободи", щоб розповісти про свою працю й найближчі пляни на літо.

Тепер славна прімабалерина цілковито абсорбована педагогічною діяльністю, наукою інших. Завдання і мета її життя — передати своє досконале вміння й мистецтво українській молоді й українським дітям. Це вже 18-ий рік, як Рома Прийма-Богачевська веде танечну школу в Ню Йорку, з кількома філіями в кількох інших містах, про що часто читається в пресі, особливо ж тоді, коли шкільний рік її школи закінчується блискучими і ґрандіозними виставами казкової краси: „Пер Ґінт", „Квіт папорті", „Лісова пісня", „Попелюшка", „Гуцульська фантазія", „Боротьба за волю". Тепер у підготовці „Кожум'яка".

Але перше, ніж відбудеться вистава, виконавців чекає ще чимало праці, яку і на літо не можна переривати.

Ось цього літа буде дві такі літні школи. Одна —, для заавансованих адептів танкового мистецтва — так званий „Воркшап", друга для дітей, від 8-го року життя, і молоді, нижче 16-го року, — табір. І „Воркшап" (у липні) і табір (у серпні) знову цього року відбудуться на оселі Українського Братського Союзу на Верховині.

Український танцювальний „Воркшап" заплянований для солістів, керівників танцювальних груп, членів танечних ансамблів і окремих осіб, які прагнуть під керівництвом досвідчених балетмайстрів-хореографів удосконалювати своє вміння чи то для їхньої власної сатисфакції, чи для вмілішого ведення танечних груп по своїх відносних місцевостях, чи для власної професійної праці.

Триватиме „Воркшап" два тижні, — інформує маестро, — від 1-го липня до 15-го. Разом з нею займатиметься хореограф і відомий балетмайстер з Харківської й Київської балетної шкіл Микола Жуковин, який нещодавно прибув у вільний світ з України, де був у свій час солістом у Ансамблі Вірського, і в інших танцювальних ансамблях. Входив він також у склад балету Харківської та Львівської опер.

Адміністратором літньої школи буде Михайло Герець, відомий український активіст з Олбанської округи та організатор молоді. Гостинні лекції даватиме відомий хореограф і балетмайстер Іван Тарас з Нюйоркської Сити-Балет Компані.

Всі ці три інструктори, майстри балетного мистецтва par excellence, дають запоруку, що ця школа буде незвичайно корисною для її учасників і завдання учнів і школи буде осягнене.

Це завдання "Воркшапу" є: піддати учасників-танцюристів програмі, яка подумана на те, щоб поліпшити їхню техніку й артизм. Індивідуальна увага даватиметься танцюристам для кращого розуміння різновидів танечних стилів. Тут будуть гутірки і семінари, обмін думками й дискусії на всі теми, що стосуються адептів танкового мистецтва.

На закінчення цього „Воркшапу" сорок танцюристів будуть відібрані з усіх учасників для танечного попису на Молодечому Фестивалі, що відбудеться тут же, на Верховині, 17-го (о 7:15 год. увечорі) і 18-го липня (о год. 2:15 по полудні). Для цих виступів слід привезти зі собою полтавський і гуцульський народний строї. Всі аплікації для „Воркшапу" слід надіслати до 15-го червня разом з завдатком —30 дол. на адресу: Ukrainian Dance Camp and Workshop, c/o Roma Pryma Bohachevsky, 523 E. 14 St., apt. 313, New York, N. Y. 10009.

Приймати будуть молодь у віці від 16-го р. життя і старших з необмеженою горішньою границею віку. Але всі повинні мати бодай два роки танечного досвіду і підставові знання балетної техніки. Початківців на „Воркшап" не приймається.

Зате діти у віці від 8-го року життя і вгору, та підлітки до 16-го року життя, навіть початківці, можуть і повинні скористати з з Українського Танечного Табору для молоді, який відбудеться тут же, на Верховині, але в інший час: від серпня 9-го до серпня 22-го.

Цим табором, що зветься „Український Танечний Табір", опікуватиметься досвідчений педагог Дарія Якубович. Табір вестиме балетмайстер Рома Прийма-Богачевська з допомогою інструкторів хореографів Зої Корсун і Ярослава Клуня. Інструктори кластимуть головну увагу на розвиток дітей і молоді з початковими або середніми знаннями з царини українського танцю.

Це вже не перший такий табір і він звичайно приваблює чимало українських дітей і молоді з Північної Америки — ЗСА і Канади. Інтенсивне тренування під випробуваним і талановитим танечним керівництвом такого бездоганного педагога, як Рома Прийма-Богачевська і її два інструктори, запевнює великі осяги для кожного учасника як під оглядом самого навчання танцювального вміння й досконалости, так і під оглядом здорового дозвілля, гарно проведеного часу й відпочинку в культурному оточенні, на свіжому повітрі, в рідній українській атмосфері, в гурті своїх ровесників.

Наголос навчання в таборі покладено на розвиток танцювальної техніки через уживання різних форм і стилів українського танку.

Цим також охоплюватиметься більший засяг різновидностей танцю і більший його розгін. Український танечний табір заохочує всіх учнів танечних шкіл і всіх учасників танцювальних груп використати цю нагоду доброго вишколу для розвивання вірної і кращої техніки українського танцю, розвитку і вдосконалення здібностей і дарувань молодих танцюристів.

Лекції (двома мовами) будуть відбуватися у великій залі Верховини вранці і по полудні всі шість днів тижня, від понеділка до суботи включно. Розклад зайнять міститиме в собі поруч танцювальних кляс також серію лекційних демонстрацій танцю, клясу ручних робіт та клясу розуміння мистецтва для урізноманітнення навчання й ефективного використання кожної години перебування цих таборовиків на науці в танечному гурті. Таборяни також матимуть чимало часу для спорту: відбиванка, копаний м'яч, плавання в просторому басейні, для пікніків, ватр, маскарадів, бесід і інших розваг. На таборі буде постійно присутній лікар і, як згадано, — досвідчені виховники.

Вправи й танці відбуватимуться, як і попередніми роками, при музичному супроводі фортепіяно, акордеону, магнітофонних тесьм і платівок. Гратимуть Славко Косів, акордеоніст-піяніст для старших; Надія Семчук, акордеоністка-піяністка, для молодших; піяніст Андрій Богачевський, студент Мангеттен Скул оф Мюзік, для обох шкіл-таборів.

Закінчення табору прикрасить великий попис усіх учасників з програмою, вивченою на таборі під час цих навчань. Тому учасники мають привезти зі собою, так само як і учасники „Воркшапу", полтавський і гуцульський стрій. Реченець зголошень — до 15-го червня. Завдаток 30 дол. Про оплату і всі інші умови таборування легко довідатися, пишучи на адресу про аплікацію, подану вище, або телефонуючи (212) 677-7187.

Хоч танечна школа радо б прийняла кожного бажаючого танцювати, то спальні місця на оселі обмежені; тому адміністрація школи радить і заохочує зголошуватися якнайшвидше, щоб забезпечити собі приміщення на таборі.

Як і в усій своїй блискучій кар'єрі солістки-танечниці, яка давала свої власні індивідуальні концерти завжди з українською тематикою, — перші в історії балетних концертів у світі й досі, — Рома Прийма-Богачевська, як і личить славній дочці славного і унікального українського П'ємонту, — балерина, хореограф і українська патріотка скрізь і завжди наголошує рідний український танок, якого є вірною Весталкою й Жрекинею. Тут, на обох літніх школах, як цього і можна очікувати — популяризуватиметься український невмирущий танець, поставлений на незаступиму основу клясичного балету. Гаслом бо Роми Прийми є: через клясику до народного танцю!

У тіні скромности

Українське громадянство дістало несподіваний і радісний подарунок від Марти Тарнавської, з роду Сеньківських, — скромну з вигляду, але прекрасну книжечку: Остап Тарнавський, Бібліографічний показник, Філядельфія, 1980, 77 стор.

Кожний, хто зустрічався з д-ром О. Тарнавським на життєвому шляху, хто читав його поезії, той назавжди запам'ятав суцільність людини й поета в його постаті.

Заглиблення в постійно розгадувану, але не розгадану суть нашої доби, розуміння її трагічности, відчування свого обов'язку перед нацією, уперта працьовитість і скромність — це його головні прикмети. Здається, скромність О. Тарнавського в даному випадку пошкодила книжечці. Хоч хронологія життя Ювілята (ювілей так непомітно пройшов із-за нашої недбалости) й дає солодкий передсмак багатства й складности життя поета, та все таки вона, хронологія, не може замінити автобіографічного нарису, який окреслює власне „я" у життєвій дорозі, так, як це може зробити поет, нечужий філософської задуми й глибинного відчуття всього, що проростає зеленню.

Та велике спасибі маємо висловити Марті Тарнавській, що вона відкрила нам сімейний архів, а до того ще й добре пошукала за додатками і вивела знову на Світ Божий те, що може забутися, але в забуття не сміє піти.

Через бібліографію ми знову відчуваємо чар постаті О. Тарнавського, і дещо вражає нас несподіваністю — це безперервність трудолюбивости його, многогранність духового вияву, уміння відгукнутися на потреби дня. 460 речей, що вийшли з-під пера нашого діяча — це художні твори, переклади, есеї, літературна критика тощо; 451 — статті на політичну і громадську тематику. Загалом — понад 1,000 позицій. А як взяти під увагу, що Остап

(Закінґення на стор. 4)

Зорганізовано Правний Фонд Оборони

Міністерство Справедливости посилило недавно свої зусилля в досліджуванні і притяганні до відповідальности так званих „воєнних злочинців нацистів". Цій справі сприяє у великій мірі СССР, бо, згідно зі звісним тепер договором з 1979 року поміж головним прокурором Бенжаміном Сивілетті і Лєвом Смірновим, предсідником Найвищого Судового Трибуналу СССР, останній пообіцяв допомогу совєтської влади у викорінюванні колишніх „коляборантів", які тепер ще живуть на Заході. Наслідки цього договору найбільш шкідливі для численних українців, які живуть в Америці. Неймовірним є те, що американські суди допустили свідчення громадян СССР, записані на відеотейпах, як і інші підстави для доказів, не виявивши жадного закиду, ані сумніву щодо їхньої вірогідности або правдивости.

Діяпазон голослівних тверджень проти українців починається від участи в рядах української поліції до членства в Організації Українських Націоналістів. У двох дотепер розглянених судових справах підсудним не доказано жадних специфічних актів жорстокости. Фактично у справі Осідача, недавно вирішеній Окружним Судом у Філядельфії, на підсудного винесли вирок тільки за його приналежність до української поліції; жадних доказів специфічних актів жорстокости ніколи не представлено судові. Не дивлячись на те, що суд не був спроможний знайти жадних доказів тілесних надужить з боку підсудного, суд зробив висновок, що „роля Осідача як поліцая на повній службі і платні, вбраного в темносиню уніформу і озброєного, який виконував щоденно свою службу на вулицях Рави Руської,...становить (само) собою участь у актах психічного переслідування проти громадян цього міста."

Далі всупереч тому, що Суд заторкнув справу членства підсудного в Організації Українських Націоналістів і дійшов до заключення, що уряд не представив відповідних доказів, тому що уряд зосереджував свою увагу на українську поліцію і не бачив потреби присвятити багато часу Організації Українських Націоналістів для винесення позитивного рішення, це не звільняє від відповідальности Організацію Українських Націоналістів. Тим більше, піднявши справу членства в ОУН, Суд натякнув, що якщо фактично уряд міг би доказати колись в якійсь іншій справі, що ОУН була організацією коляборантів, тоді цей доказ послужив би приводом для позбавлення громадянства.

Якщо Фонд Оборони одержить відповідні фонди від громади, тоді Фонд апелюватиме в справі Осідача. Дуже можливо, що справа ця може послужити приводом для встановлення інших судових розглядів проти колишніх членів української поліції, ОУН або членів інших організацій.

Суд заявив, що „ясно і недвозначно" і „без сумніву" Осідач був добровільним і охочим (свідомим) членом української поліції. Таким чином, за першою рубрикою сс. 13 Акту Переміщених Осіб він був непідхожим для в'їзду в цю країну, як переміщена особа в 1949 році.

І так, Суд зробив висновок, що якщо хтось непідхожий для в'їзду в цю країну, як переміщена особа, то прохання, виповнене для одержання громадянства, внесене пізніше, не виправило б наведений недолік.

Правнича фірма Флис, Лозинський і Стек, П. С., з осідком в Ню Йорку у зв'язку з ЗУАДК-ом зорганізували Правний Фонд Оборони, щоб прийти з допомогою таким обвинуваченим як Осідач і дати їм можливість бути відповідно представленими в усіх стадіях судового переслідування проти них. Фонд Оборони координуватиме діяльність із вже раніше створеним при ЗУАДК-у фондом.

Кошти правничої репрезентації в таких справах величезні, і рідко коли людина посідає фінансові засоби, щоб забезпечити собі правничу пораду на час цього важкого випробування, або мати можливість зібрати кваліфіковані свідчення для справдження документів та інші цілі. Сам кошт репродукції судового протоколу, який є необхідний при апеляції, виносить 5,000 долярів або часом навіть більше.

Очевидно, що Осідач не був єдиним обвинуваченим на суді Федерального Окружного Суду у Філядельфії. Справжніми підсудними були всі українці, що колись були членами української поліції, або ОУН, або навіть ті, минуле яких могло б зацікавити СССР і дати йому нагоду вигадувати докази або документацію з ціллю виявлювання.

Д-р Володимир Стек є головним керівником оборонного фонду, а наша правнича фірма буде координувати всі справи, пов'язані з обороною будь-кого з підсудних у підборі поради, стратегії і тактики. За послуги у вищенаведеній справі Флис, Лозинський і Стек, П. С., не одержать жадної винагороди з Фонду.

Правний Фонд Оборони відкрив конто, в яке початкову суму п'ятсот долярів вклали організатори фонду. Треба ще зібрати поважну суму грошей. Всі датки звільнені від оподаткування. Вашу пожертву слід висилати на адресу: Legal Defense Fund, c/o Flis, Lozynskyj, Steck, P. C., 98 Second Avenue, New York, N. Y. 10003.

Чеки треба виписувати на: United Ukrainian American Relief Committee (UU—ARC) Legal Defense Fund.

Книги Фонду перевірятиме бухгальтер і даватиме звіти, які будуть опубліковані разом з поступовим розвитком всіх справ під наглядом Фонду.

Атлас історії України

По довгих роках праці появилося нове фундаментальне видання УІТ „Атлас історії України". Є це перший історичний атлас, який заповнює поважну прогалину в українській історичній довідковій літературі.

В Україні від 1955 року обговорювали питання історичного атласу, і дотепер цей важливий проєкт не зреалізовано з огляду на політичні переслідування українських істориків і нагальну русифікацію українського наукового життя в підсовєтській Україні. Якщо б такий атлас у майбутньому появився, він буде спотворений шовіністичною російською і комуністичною цензурою.

„Атлас історії України" появився за редакцією професора Любомира Винара. Автори атласу: проф. Іван Тесля і картограф Євген Тютько. Співробітниками консультантами атласу були проф. Олександер Оглоблин, д-р Марко Антонович, д-р Олександер Домбровський, бл. п. проф. Михайло Ждан, проф. Н. Кордиш Головко і проф. Лев Шанковський.

Тематично „АІУ" охоплює усі періоди української історії від стародавніх часів до XX століття включно. Мапи виконані в чотирьох кольорах і разом із супровідними текстами атлас начислює 190 сторінок. Гарне естетичне оформлення і тверді окладинки підносять вартість цього необхідного видання, яке повинно знайтися в бібліотеці кожного дослідника і шанувальника історії України. Зокрема атлас стане необхідним підручником для учителів і учнів шкіл українознавства.

Це репрезентативне і фундаментальне видання коштує 28 американських долярів. Члени УІТ можуть замовляти через адміністрацію „Українського Історика" (P.O.Box 312, Kent Ohio, 44240) або можуть висилати замовлення враз з чеком на таку адресу: „Гісторікал Атлас, Селфрелаянс Федерал Кредіт Юніон, 2351 Вест Чікаґо Аве., Чікаґо, Ілл., 60622.

На цьому місці складаємо щиру подяку чікаґівському комітетові для видання „Атласу історії України" під головуванням інж. С. Куропася, який зайнявся відповідною збіркою на видання атласу. Усім жертводавцям і людям, які дали безвідсоткові позички на це потрібне видання, щира подяка від цілої української громади. Видання цієї фундаментальної праці ще раз доводить, що УІТ і українські науковці на Заході можуть у гармонійній співпраці видавати твори тривалої вартости. „Атлас історії України" появився в ювілейний рік Українського Історичного Товариства.

Скарби давнини

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Кожний нарід має свої скарби з давнини. До них належать також оригінальні документи з його історії. Ці писані пам'ятки культурні суспільства пильно зберігають, передруковують та роблять їх широко доступними для науковців, які їх студіюють та аналізують для кращого пізнання минулого.

Український Науковий Інститут Гарвардського Університету ставиться до історичних джерел та джерелознавства з великою уважністю. Не диво, що вже на самих початках діяльности нашого Гарвардського осередку до Гарварду запрошено на першого викладача історії України проф. О.Оглоблина, видатного історика та спеціяліста в ділянці джерелознавства. Завданням того вченого було передати своє знання, свою пошану до джерел молодим докторантам.

На висліди того навчального процесу не прийшлося довго ждати. Випускник Гарварду, історик проф. О. Субтельний недавно видав збірник листів гетьмана Івана Мазепи до польського гетьмана Адама Синявського з 1704- 8 років, які знайшов в архівах Кракова, а проф. Ф.Сисин надрукував 15 незнаних досі листів та універсалів гетьмана Богдана Хмельницького в журналі „Гарвардські Українські Студії".

Незначне число офіційних гетьманських універсалів перейшли на Захід та знаходяться по різних архівах. Недавно проф. Б.Струмінський опублікував чотири з них у своїй статті „Мазепияна в Гарвардській манускриптній колекції, 1691-1709." Він надрукував фотокопії оригінальних Універсалів гетьмана Мазепи з 1691, 1693, 1695 та 1702, років; подав друковану, транскрипцію тексту та англійський переклад цих документів із потрібним вступом та коментарями. Проф. Стумінський подав також інформації, в якій спосіб ці універсали знайшлися у Гарварді.

Також незадового появиться чергова стаття проф. Струмінського в журналі „Гарвардські Українські Студії", в якій він опублікує три універсали гетьманів Івана Самойловича, Івана Скоропадського та Данила Апостола. Ці універсали походять із збірки В.Е.Д Елена, що знаходиться в бібліотеці Ліллі, університету Індіяни з Блуменґтон, Індіяна.

Ці коротки інформації про гетьманські універсали вказують, що, правдоподібно, ще не в одній архівній збірці при американських університетах знаходяться важливі документи з історії України, які треба знайти та видати. Також деякі українці можливо тримають у себе важливі акти, які можуть загинути, якщо вони не зберігатимуться в таких архівних збірках, як Гарварді. А науковці при Українському Науковому Університеті мають можливість ці скарби простудіювати, опрацювати та зберегти для майбутніх поколінь.

Над свіжою могилою св.п. В. Череватюка



Св.п. Володимир Череватюк

Восьмого травня цього року помер у Маямі, Флорида, св.п. Володимир Череватюк, маловідомий тепер, однак, активний, енерґічний політично-суспільний діяч американської України в часі між двома світовими війнами (1920-1939)

Народився він у селі Тригубці, Гусятинського повіту, Західня Україна, а до Америки прибув 16-річним юнаком із батьками в 1909 році.

Вже під час Першої світової війни В.Череватюк брав активну участь в українському громадському і політичному житті. Він був членом цілого ряду національних організацій і основником 5-го Відділу УНС в Асторії.

Після упадку української державности та захоплення українських земель ворогами, українська громада в Америці дістала нове завдання: допомагати братам і сестрам в поневоленій Україні у їхній визвольній боротьбі проти московсько-большевицької і польської окупації.

В.Череватюк не належав доінтеліґенції і не мав середньо-шкільних чи університетських дипломів, але він був з природи інтеліґентною, розважною і практичною людиною. Як висококваліфікований ремісник (драпівник — „апголстерер) він працював у великій фабриці меблів, де він виробився на доброго робітничого провідника.

Ці засади здисциплінованости і послідовности він успішно перепроваджував в українське організоване життя. Після праці в різних організаціях Ню Йорку (Запорозькі козаки", „Чорноморська Січ", „Об'єднання" та Український Народний Союз) у 1929 році прийшов час для В.Череватюка вийти на загально-українську політичну арену.

В тому році, як відомо, до Америки завітав св.п. полк. Євген Коновалець, колишній командир Корпусу Січових Стрільців, комендант Української Військової Організації (УВО) та голова новоствореної Організації Українських Націоналістів (ОУН). Крім того, ім'я полк. Коновальця стало широковідомим серед українців поза Україною у зв'язку з політичними процесами в Галичині (наприклад, процес Атаманчука, Вербицького й інших).

В Америці було вже в тому часі багато старшин українських армій, які почали плянувати певні організаційні сітки, як запілля УВО і ОУН. Між тими, які були близькими дорадниками полк. Коновальця, були Дмитро Галичин, д-р Володимир Ґалан й інші. По довгих дискусіях і нарадах вирішено створити американське запілля УВО у формі леґальних відділів УВО. Перший такий відділ УВО створено в Асторії, Н.Й., у липні 1929 року, де на основуючих зборах був присутній полк. Євген Коновалець.

У великій пропам'ятній книзі „Євген Коновалець та його доба", яку видано в 1974 році в Мюнхені, Німеччина, поміщено статтю сл.п. Петра Задорецького про побут полк. Коновальця в Америці. Там на сторінці 837 читаємо:

„Слідувала точка вибору першої управи Відділу УВО. За порадою полковника, вибір переведено в спосіб демократичний, тобто голосуванням за піднесенням рук. Вибрані була такі особи: Володимир Череватюк — голова; Михайло Дейсак — заст. голови; рекордовий секретар — Петро Задорецький; касир — Михайло Ґалан; фінансовий секретар — Микола Фенчинський; контролери: Данила Бурдиґа, Евстахій Кривень і Іван Драла".

Всі ці патріоти давно відійшли з цього світу, а В. Череватюк є останнім із цієї горстки робітників-патріотів, які творили підстави українського визвольного руху в Америці,

Річ ясна, що організаційна сітка відділів УВО в Америці виявилася дуже скоро непрактичною з огляду на діяльність УВО в краю, тому вирішено перемінити Відділи УВО на Відділи Організації Державного Відродження України (ОДВУ).

В.Череватюк був заступником голови ОДВУ на протязі довгих років, як за канденцій проф. Григорія Германа, так і за довгорічного головування проф. Олександра Неприцького—Грановського, бо він був людиною послідовного діла й порядку, людиною погідної вдачі, і тому він був необхідним чинником в організаційному житті.

У 1930-1939 роках американська Україна була можливо найактивнішою в обороні України за весь час існування української еміґрації в Америці з приводу політичних подій в Европі, які заторкнули Україну й український нарід. В тому десятиріччі ОДВУ була дійсно найбільш активною групою в Америці і разом з „Об'єднанням" й УНС надавала тон політичним діянням української громади в Америці.

В тому періоді українці в Америці вели широкозакроєні дії: масові протести проти штучного голоду в Україні та дипломатиного визнання СССР Америкою в 1933 році; протестні акції проти масових судів над революціонерами ОУН у Польщі, головно після процесу Бандери-Лебедя-Климишина, і проти ув'язнення українців в польському концентраційному таборі в Березі Картузькій; протести проти нищення українських католицьких церков на Лемківщині польським урядом та проти т.зв. „ревіндикації" українських православних церков на Холмщині і Підляшші; масові акції у справі визнання автономії, а відтак самостійности Карпатської України в 1938-39 роках.

У всіх тих політичних діях Володимир Череватюк був вповні заанґажований як заступник голови ОДВУ. Крім тих загальноукраїнських дій, В. Череватюк з рамени ОДВУ плянував і переводив ряд політичних зборів, пікніків, протестаційних віч тощо, збірки з яких йшли на Бойовий Фонд ОУН в краю.

У серпні 1939 року В.Череватюк, разом з померщим проф. О.Грановським та померщим в Канаді інж. Володимиром Коссаром і проф. Тимошем Павличенком, взяв участь у Великому Зборі ОУН (ПУН) у Римі, на якому вибрано полк. Андрія Мельника головою ПУН-у на місце замордованого полк. Євгена Коновальця.

Св.п. В.Череватюк не був „політиком за один день", але випробованим патріотом, який присвятив дуже багато свого часу, знання і матеріяльних засобів для успіху тієї святої справи, в яку він непохитно вірив — визволення України.

Він залишив дружину Стефанію, дочку з мужем Михайлом Собчаком і трьох синів: Михайла, Григорія з жінкою Софією, та Володимира з дружиною Антонетою, десять внуків і два правнуки.

Володимир Душник

У тіні скромности

(Продовження зі стор. 3)

Тарнавський, не вміє писати легковажно і ніколи не пише з метою увічнити своє ім'я, то це таки майже нечувана активність у нас, яку рідко-рідко хто серед нас досягав.

Коли брати творчу діяльність О. Тарнавського, то все таки треба найперше видилити його збірки поезій. Тепер, коли якийсь письменник на еміграції друкує свої твори, то навіть і людина, зацікавлена в літературі, не може бути певна, що вона всі публікації знає. Але ми зараз на підставі бібліографії знаємо, що наш автор видав п'ять збірок поезій. Ось лежать чотири з них у мене на столі, давні знайомі: вінок сонетів „Життя" з формальною струнктістю та шляхетним спокоєм розвитку філософської думки; „Самотнє дерево", де багато песимізму, де образ „розбитих черепів" панує над поетом, трагедія загублення розвитку індивідуальности через смерть тривожить нашого майстра слова, недаремно ж образ Гамлета перед людським черепом звисав либонь чи не завжди над нашим поетом, але разом з тим є і щось інше, надзвичайно актуальне, немов би звернене до всіх тих, і „демократів", і „тоталітаристів", і „націоналістів", що патетично вдаривши себе в груди з приводу русифікації України, переконують противника, що нехай моє буде „зверху" в цей трагічний час. У Тарнавського їйша правда:

Ми йдемо, мов прокляті прочани,
на верхів'я, що його нема,
до уявних візій ми прочани
у безсмертність, що її нема.

....

Друзі, затіснім міцніше руки,
запалімо у серцях любов:
щоб прогнать самотність, дайте руки,
щоб світила в темені любов!

І от збірник „Мости". Тут поет іде крутими ступенями самотности, такої зрозумілої у наш дійсно проклятий час, позначений „там" тортурами героїв, а „тут" гаслом фарисеїв:

Так тісно в цім гурті: Так сіро, одностайно.
Вже краще в темені блукати мовчазній.

Та все таки світлий ідеал полуменіє йому і в наших часах совєтської неволі та різного партійного егоцентризму:

Не вб'є ні смерть, ні втома великих поривань. І хто
лиш раз зустрів,
Шляхами бредучи, величний, ясний замок
краси, легенд і мрії — шукатиме ключі
до нього крізь віки.

В О. Тарнавському з його першої збірки „Слова і мрії" (1948 р.) визначився дбайливий майстер віршу, звукової інструментації („тиша пришпилює шелест найменший шпильками"), несподіваних метафор („і місяця розбитий глечик звис на крайнеба паркані") — таким я його бачу сьогодні, коли переконуюся з бібліографії, що основні збірки поета у мене під руками.

Але бібліографія веде мене і до сумного спостереження: „Т.С. Еліот і Тичина" — докторська дисертація в УВУ — 10 примірників. Невже на еміграції лише десять людей, що такою темою цікавляться? І чому за чотири роки Дім Науки в Мюнхені не видав цієї праці бодай у кількох десятках примірників?

З бібліографії бачимо, що багато поезій залишилося поза збірками. Ці „клаптики розірваних пісень" варто було б пов'язати у збірку; бачимо, що поет останньо присвячується гумористиці, що він тепер, як і раніше, любить перекладати лірику, що прозі він присвятив менше уваги, як поезії, і його прозова творчість вигасає.

Статті нашого автора, як переконливо показує бібліографія, мають різносторонню тематику. Не тільки література, а й театр, і балет, і філософські есеї. Увагу Тарнавського, як критика української літератури, привертають постаті Г. Журби, І. Керницького, Є. Маланюка, Д. Гуменної, І. Багряного, М. Куліша, Л. Мосендза, М. Зерова, У. Самчука та інших. Тож Остапа Тарнавського слід зарахувати до числа активних критиків, лави яких у нас такі бідні.

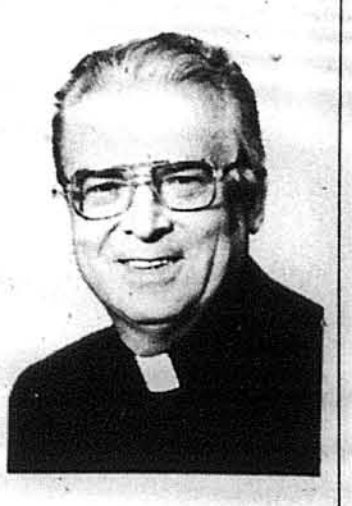
Хоч автор „Самотнього дерева" ніколи не пнувся до популярности його значенність помітили й інтелектуальні кола еміграції: про нього писали В. Державин, Б. Нижанківський, Р. Єндик, С. Гординський, Б. Рубчак, Ю. Стефаник, В. Лесич, Г. Костюк, О. Сулима та інші.

Поет, критик, перекладач мислитель і організатор літературного процесу, Остап Тарнавський природно, і, головно, безреклямно здобув собі чільне місце в українському духовім житті. Та незабутньою заслугою його дружини є те, що вона допомагає уточнити його місце в українському суспільстві й подає в руки майбутньому історикові української літератури надійний матеріял про визначного патріота-літерата.

Д-р Юрій Бойко

Маємо нового священика

Отець Юліян Осадца долучив до цьогорічних святочних побажань авторові цих рядків цінного листа, в якому згадує, що з Божої волі, через заступництво Слуги Божого Андрея, за Благословенням Блаженнішого Патріярха Йосифа і нашого єпископа Владики Василя, він удостоївся великої почести бути священиком нашої української церкви. Про це він мріяв від ранньої молодости. Все його життя було спрямовано до тієї цілі. Одначе, обставини так склалися, що не можна було осягнути наміченої мети.



Отець Юліян Осадца

Ю.Осадца народився 24-го жовтня 1917 року в Тростянці Малім, пов. Золочів, де в той час його батько о. Аполінарій був сотрудником. До вересня 1939-го року О.Юліян був студентом Богословії в Станиславові. Від 1946 до 1948 року навчався у Гішберґу й при кінці 1948 року закінчив теологічні студії у Фрайзінгу, Німеччина.

І так, за похвальними рекомендаціями колишнього пароха церкви св. Михаїла в Йонкерсі, Н.Й., о. шамб. д-ра Василя Федаша й теперішнього пароха о. шамб. Петра Федорчука, задуми о. Осадци увінчалися успіхом.

Шостого січня цього року в катедрі св. Володимира в Стемфорді нижчих і дияконських свячень о. Юліянові удилив Владика Кир Василь Лостен. Рукоположення на священика відбулося 18-го квітня 1981 року в Кастель Гандольфо в Римі в обителі Отців Студитів. Він зістав висвячений для Львівської Архипархії в Україні з тимчасовим призначенням для Стемфордської дієцезії. Святителем був Блаженніший Патріярх Йосиф. Про це кількакратно радісно згадував у своїх мовах отець Ю.Осадца.

10-го травня цього року в День Матері в 3-ій год по полудні в новозбудованій українській католицькій церкві св.Михаїла в Йонкерсі отець Юліян Осадца в асисті отців: П.Федорчука, В.Федаша, Любомира Мудрого, Івана Терлецького, Василя Джулія і диякона Богдана Карася відправив Торжественну Святу Літургію. Церковний хор, яким постійно диригує д-р Олег Сохан, надав ще більшої набожности цьому історичному дневі УКЦеркви в ЗСА.

До Святого Причастя, яке уділяв о.Юліян Осадца в асисті диякона Карася приступило багато мирян.

Диякон Карась у своїй проповіді пригадав про завдання і працю священика у Христовому Винограднику, про трагедію УКЦеркви в Україні й трагедію о.Аполінарія Осадци, батька о.Юліяна, якого большевики в 1941-му році разом з їмосттю і двома синами та шестирічною донькою запроторили в Казахстан. Живою залишилася тільки 6-річна сестра о.Юліяна Надія Оксана. О. Федорчук у своєї англомовній проповіді привітав нового отця, вказуючи на велику потребу священичих покликань, бо „жниво велике, а робітників мало".

Після Служби Божої і відсвіщення многоліття св. Отцеві Іванові Павлові ІІ, Патріярхові Йосифові, митрополитові Стефанові й єпископові Василеві, усьому священичому й монашому чинові, отцю Юліянові, його родині й всьому українському народові, о. Осадца поблагословив усіх отців, які з ним відправляли Св. Літургію, а відтак свою родину: дружину Стефанію (здому Кучерява),сина Стефана, д-ра медицини; дочку Оксану Породко, зятя Романа, внучку Єлисавету, опісля дальшу родину й усіх мирян, яких було коло 300 осіб.

ПРИЙНЯТТЯ

Після уділення благословення усім мирянам в Українському Молодечому Центрі в Йонкерсі відбулося спільне прийняття. Програмою вечора проводив д-р Василь Кіналь, товариш о. Осадци з гімназійних часів в Бережанах і їх родинний приятель. Д-р Кіналь і Роман Карачевський створили ад гок Комітет, який подбав, щоб цей святочний день в парохії св.Михаїла випав якнайкраще. Треба признати, що організатори цього свята вив'язалися зі свого завдання прекрасно.

За почесним столом засіли отці, що брали участь у Богослуженні, родина о. Юліяна, Роман Карачевський, д-р Кіналь і Василь Чолій — лицар ордену св. Григорія і тростист парохії св. Михаїла. Отець Федаш провів молитву, й всі почали споживати смачну їжу, а д-р Кіналь постійно був зайнятий програмою вечора. Він відчитав привіти від: Владики Лостена, Українського Народного Союзу за підписом Володимира Сохана й від приятелів, які не могли приїхати на це святкування, а відтак попросив до слова осіб, зголошених до привіту, а саме: о.крилошанин Любомир Мудрий вітав о. Юліяна як свого колегу з Гіршберґу; Роман Породко — зять о.Юліяна, передав привітання від своєї дружини Оксани, дочки Єлизавети, шваґра д-ра Степана, подякувавши за постійну теплу батьківську опіку; Роман Федірка привітав поанглійськи від парохіян церкви св. Михаїла; о.Федаш, вітаючи о. Юліяна, пригадав присутним, що парохію УКЦеркви в Йонкерсі засновано десятою з черги в ЗСА. Він з досвіду знає, що минуться комітети й союзи, а наша церква буде жити , тільки треба більше молитися за священичі покликання. Інж. Аполінарій Осадца привітав свого стриєчного брата від чисельної родини Осадців. Петро Шкафаровський передав привіт від Підгаєчан, а Марія Кіцюк привітала о.Юліяна від школи українознавства при парохії св. Михаїла, в якій о. Юліян був катехитом. Отець Федорчук вітав о. Юліяна від себе і парохіян і побажав йому успіхів у цій почесній, але нелегкій праці. Роман Карачевський, вітаючи отця і всю родину, іменував їмость Стефанію Осадцу Мамою того дня, а внучка в той час вручила бабуні велику китицю квітів.

Василь Самофал привітав свого шкільного товариша й згадав про часом тяжкий пройдений життєвий шлях о.Юліяна, який по приїзді до ЗСА мусів працювати в приватній індустрії (фабриці), а від 1962 року він став податковим інспектором у Вайт Плейнс, Н.Й., залишиви цю працю в кінці 1980 року. Отець Василь Джулій привітав отця як свого брата й пообіцяв поміч, якщо зайде потреба. Інж. Олесь Пришляк передав привіт від своєї мами, яка не могла приїхати з Гартфорду на святкування. Диякон Карась представив присутніх членів родини Осадців, які з кількох стейтів прибули на це велике родинне свято свого родича отця Юліяна. В родині Осадців було п'ять священиків, починаючи з прадіда о. Юліяна. Це гарне покликання продовжують їх нащадки поза межами рідного краю.

При кінці прийняття, яке затягнулося до пізньої ночі, промовив о.Юліян. Він заявив, що буде працювати для скріплення УКЦеркви в звершенні її патріярхатом. Присутні нагородили Отця й його родину кількакратними многоліттями і рясними оплесками. Молитвою згадкою про своїх дорогих, які загинули на засланні, і відспіванням „Ангел вопіяше...", яке започаткував о. Федорчук, закінчене приємне святкування нового священика УКЦеркви.

Отець Юліян Осадца був довгі роки членом Управи 19-го Відділу УНСоюзу ім. Дмитра Галичина і вся його родина є членами цього Відділу. Управа й всі члени цього Відділу бажають о. Юліянові багато Божих ласк і щастя Вам Боже.

Роман С.Голіят

Турне „Заграви" з „Євшан Зіллям"

Це зілля „на перший огонь" привіз із Торонто до Філядельфії Український Драматичний Ансамбль „Заграва" і показав його 9-го травня ц.р. в театральній залі Ля Салл коледжу.

У добі, коли знання про світ і людину значно багатше, існують інші засоби і можливости театру, інша ментальність і здібність перцепції чи пак спостерігання, що постійно перебувають у гущі масових середників авдіовізії.

І коли режисер бере це все до уваги, мусить конструювати спектакль так, щоб він під кожним поглядом (у театральному змислі) синхронізував із сьогоденням. Грати так, як бувало півсотні літ тому, це звичайно анахронізм.

Чотири скетчі, тобто коротенькі сценічні твори жартівливого змісту з дотепним діялогом і комічними ситуаціями, мали ще актуальне сатиричне забарвлення і безпосереднє спрямування на деякі прояви життя-буття української спільноти в Канаді та ЗСА, хоч автори поодиноких скетчів брали на приціл сатири канадські обставини, так що в ЗСА сатира була вже перетранспонована, чи пак достосована, до місцевих обставин, щоб оправдати, що „Дія відбувається в Канаді і ЗСА" (гляди програму).

У виконанні цього роду текстів, зглядно в їхній реалізації, толерується дещо яскраву гру, інакшими словами дивимося на неї прижмуреним оком, бо колиско скетчів є кабаретна сцена та естрадний театр. У випадку „Заграви" режисер все таки вирішив ці скетчі ставити в комедійному плані, до речі, як личить драматичному театрові, де шарж не має місця.

Не дивлячись на незначні виломи з цього пляну, режисер Юрій Бельський не тільки впорався із своїм завданням, але тут і там можна було в нього помітити хист режисерської винахідливости (наприклад, хлопець із транспарантом на вулиці перед нововідкритою лазнею тощо).

Усі чотири скетчі — „Асекурація на вершинах", „На забаву", „Реґабілітація" і „Євшан Зілля", від якого заголовок сценічного дійства, оперті головним чином на типажі, що зрозуміло виконавці і це сливе повністю вони зуміли передати доволі вибагливій публіці. Гра типів особливо позначилася в „Євшан Зіллі". У цьому скетчу заслужені актори Тарнавецька й Ільків імпонували своєю непересічною грою.

Гра всіх була вирівняна. Розташування персонажів добре збалянсоване. Це, очевидно, плюс режисерові. Темпо гри в усіх скетчах можна було дещо посилити. Та це оправдуємо перевтомою і недиспозицією акторів, які мали неприємну пригоду з автобусом, який по дорозі відмовив послуху так, що довелося ансамблеві простояти холодну ніч, чекаючи на другий вимінний автобус.

В „Асекурації на вершинах" ми не могли не звернути увагу на блискуче відіграну Парченком німу сцену (міміка, жест і рух).

Приємно відмітити, що поруч досвідчених акторів, таких як Ніна Тарновецька, яка дістала рясні оплески на вихід тільки за саму сценічну привабливість, а далі Марія Левицька (акторка і режисерка), Андрій Ільків, Володимир Довганюк, Тарас Парченко, не згадуючи вже самого Юрія Бельського, акторський доріст показав свої сценічні здібності, наприклад, Олександра Микитенко виявила дар наслідування — знаменито відіграла ролю тут народженої панночки. Також із неабияким хистом тип химерної, молодої мужатки створила Лідія Лозинська. Марко Ніновський, Євген Івасюк і Мирослав Сенькусь рівною подають велику надію на майбутнє. Олексу Стельмаховича слід зарахувати вже до заавансованих молодих акторів. Технічний керівник Марко Кушніренко цю відповідальну функцію може виконувати й у професійному американському театрі.

Вдалі тексти В. Софронова-Левицького, Ікера і Віри Ке в переплетенні вокальних і балетних вставок хтозна чи не були б урізноріднили і збагатили програму. Жаль, що в програмі не було сценки-діялогу із сеньйорами Ніною Тарнавецькою й Андрієм Ільковим, щоб вони мали змогу заблестіти так, як Володимир Довганюк; їх прямо замало використано в програмі вечора.

Закінчуючи рядки цього відгуку, вітаємо „Заграву" з черговим мистецьким осягом на Дев'ятому Фестивалі ОМТА (Онтарійського Багатокультурного Театрального Об'єднання).

На цьому фестивалі „Заграва" здобула три нагороди: нагорода за найкращу режисерію — реж. Ю. Бельський; нагорода найкращому провідному акторові — Володимир Довганюк (за три різні ролі в „Євшан Зіллі"); нагорода для всього ансамблю „Заграва" за найкращий спектакль Фестивалю.

При цій нагоді також слід пригадати, що на попередніх фестивалях одержали нагороди: Ю. Бельський (двічі), Марія Левицька, Ніна Телєжин і Р. Глива. Разом вісім нагород.

Слід також пам'ятати, що „Заграва" є ювілятом — проіснувала 25 повних років.

Ціллю ювілеїв є підтвердження тяглости, усвідомлення континуації, створення нагод до порівняння і підсумків та підсилення запалу.

„Заграва" потребує віри і допомоги. Наша її допомога-у формі якнайбільшої фрекквенції на її виставах.

У всякому разі „Заграва" дуже популярна в Канаді і має серед чужинців славу найкращого етнічного театру. Вона не менше популярна й у нас, у ЗСА,та найважливіше, що всі ми її цінимо і любимо.

Клим Яр

„Зорепад" успішно виступив в Олбані

Олбані, Н.Й.— Заходом Нюйоркського Центру Естрадного Мистецтва в Олбані відбувся тут 22-го квітня у великій концертовій залі „Егг" виступ Української Танцювальної Групи „Зорепад" під мистецьким керівництвом маестра Роми Прийми-Багачевської з Ню Йорку.

Наперед група з восьми дівчаток у гуцульських одягах, разом із заавансованим танцюристом із Вотервліту Михайлом Коцуром, відтанцювала „Гуцулку" з подиву гідною легкістю. Потім чотири пари молодих танцюристів виконали „Козачка" зі справжньою козацькою буйністю. Старші танцюристи виконали характеристичний танок з кошиками „На базарі", укладу Р.Прийми-Богачевської. Три хлопці виконали гумористичний танок „Нечемні хлопці", що викликав загальну веселість. Шість дівчат у лемківських, закарпатських одягах виконали „Закарпатський танок".

Після перерви старша група танцюристок виконала із серпами хореографічну композицію укладу Р.Прийми-Богачевської „Жнива". Молоде тріо—сестри Джоді й Дженіфер Динько та Ромко Якубович — пописалося своїм чудовим танком, що його нагородили глядачі довготривалими оплесками. Шість танцюристок зі старшої групи виконало „Волиняночку", а молода група виконала гуцульський танок „Верховинці".

Вкінці весь ансамбль „Зорепад", 25 осіб, виконав бравурно „Гопака", викликавши бурю оплесків. Деякі оплескували цілий час під такт музики. Надя Семчук з Амстердаму приграла на акордеоні. Вкінці вийшла на сцену маестро Рома Прийма-Богачевська, що продовж п'ятох років веде цілорічну школу українських танців у Трою, заходом невтомного голови Гуртка Любителів Мистецтва при українській православній парафії св. о. Миколая у Трою інж. Миколи Гереця. Присутні вставанням із місць та бурхливими оплесками вшанували нашого багатозаслуженого маестро Рому Прийму-Богачевську. Щороку вона відбуває 40 лекцій танців, а її учні опанували наше танкове мистецтво так, що можуть сміливо виступати на найбільших сценах й телебаченні та здобувати нам добру славу.

Варто згадати, що танцюристки п'ять разів змінялі одяги. Велику працю вкладають Алла Герець і мґр Дарія Якубович, які дбають про відповідні стилеві одяги. На жаль, ще багато української молоді чомусь стоїть осторонь цієї танцювальної школи, з великою шкодою для себе. А вже найгірше стоїть наші хлопці, бо крім 20 дівчат—тільки чотири молоді хлопці ходять до школи. А де ж решта?

Ансамбль „Зорепад" виступить у суботу, 30-го травня, у Ютиці, в церковній авдиторії української католицької парафії в 7.30 год. вечора з пописом українських танців.

У зв'язку зі смертю незвичайно заслуженого для українського танкового мистецтва маестра Василя Авраменка 6-го травня ц.р. варто пригадати, що 52 роки тому відбулася у Трою школа українських танців під проводом В.Авраменка в цій самій залі Українського Дому у Трою, у 1929 і 1930 роках.

Участь взяло біля 150 нашої молоді з цілої околиці. Ця школа українських танців викликала великий національний підйом. Ще живуть її учасники, учасниці та сучасники, які пам'ятають, як це все відбувалося „во время оно". Але велика шкода, що їхні внуки не беруть такої масової участи у школі танців маестра Роми Прийми-Богачевської. Про це повинні подбати українські батьки та подвоїти число учнів у цій школі танців у Трою.

І.Д.

Українські лікарі готуються до XIX з'їзду в Чікаго

Коли читаємо нашу пресу, не можемо не зауважити великого числа всяких з'їздів, конвенцій, конференцій, зустрічів чи здвигів, що зчаста тут і там відбуваються. Деякі люди вбачають у тих, деколи гучних зборах із різних особами з різних часто далеких місцевостей, **непотрібну витрату часу, енергії й грошей.** Ці скептики й критики, може, мають у деяких випадках рацію, але забувають про унікальні обставини й структуру українського суспільства на поселеннях. Хоч багато з нас живе тридцять, а то й більше років у тих самих місцях, все ж таки ми ще не запустили доволі глибоко свого коріння. Наші рідні, приятелі, знайомі з минулих часів — а минулі часи видаються завжди найкращими, — є розсіяні по різних містах, різних країнах, а то й континентах. Багато наших людей, через незалежні від них обставини, живе в далеких або малих місцевостях, де нема української громади. Інстинкт національної чуйности й самозбереження тягне їх до своїх із надією і вірою, що там діється щось цікавого, щось важливого. Не можемо теж ігнорувати факту, що ми живемо і є частиною американського, дуже мобільного суспільства, що вважається „нацією на колесах". У кожному разі, зокрема для професійних організацій з'їзди чи конвенції є дуже важливою та істотною частиною їхньої діяльности. Це єдина нагода на особистий обмін думками, на познайомлення з успіхами чи невдачами інших, на ознайомлення з методами праці; нагода запізнатися з найновішими ідеями й їхніми творцями. Для нас, українців, дуже важливу ролю відіграють моменти національного значення; дорогою частих зустрічів ми надіємося втримати контакти, зберегти себе самих, а найважливіше — зберегти при нас нашу молодь.

Українське Лікарське Товариство Північної Америки належить саме до тих організацій, що організують традиційно й систематично свої з'їзди чи конвенції. Наш статут велить нам відбувати щодва роки з'їзди делегатів для аналізи **проробленої праці, плянування** майбутньої діяльности, як також вибору нових керівних органів. При тій нагоді ми організуємо, як товариство професійно-наукове, систематичні наукові конференції, головним завданням яких є вишукувати й виродувати молоді наукові таланти та скріплювати у **наших молодих колег** приналежність не лише до своєї національної спільноти, але теж до своєї рідної українсько професійної організації, під умовою, що та організація мусить їм чимось заімпонувати. Наша загальна „Ахіллеса п'ята", а саме — українська мова, — стоїть у центрі наших наукових конференцій, які є тими варстатами, **тою кузнею,** де спільними силами плекаємо та розвиваємо українську **медичну термінологію чи назовництво,** зовсім занедбане і ігнороване в підъяремній Україні. Більшість з нас, лікарів, вірить, що професійні товариства, хоч би таке як наше, мають більшу можливість зберегтися у майбутньому, ніж інші непрофесійні товариства. Нашою силою є постійний, доволі поважний доплив нових, молодих енергійних членів, як теж фінансова незалежність. Якщо зуміємо забезпечити наші професійні товариства розумними й відданими провідниками з молодшої генерації та охоронимо їх від діючих відосередних впливів, то вони зможуть і, безсумнівно, відіграють важливу **ролю у дальшому розвитку й** самім існуванням українських еміграційних системи.

Беручи під увагу усі ці аргументи УЛТПА організує в днях 3-го, 4-го і 5-го липня ц.р. в Чікаго XIX Делегатський з'їзд своїх членів, сполучений з науковою конференцією. З'їзд відбудеться у готелі **„Континентал Пляза", одні вікна якого виходять на голубі води** мичиґенського озера, а інші — на славну „магніфісент майл" із найкращими крамницями світу, що повинно **бути не абиякою атракцією** для наших дорогих пань.

Реєстрація почнеться у четвер ввечорі, 2-го липня. У п'ятницю, 3-го липня, протягом цілого дня відбуватиметься Наукова конференція, що забезпечить учасникам шість годин кредитів першої категорії. Це буде вечірній симпозій про діябет, а доповідачами будуть, як звичайно, наші, переважно молоді, наукові члени престижевих американських і канадських медичних центрів, як також чільних університетських факультетів. Вечорі того самого дня відбудеться ностальгічна товариська зустріч із мистецькою програмою, де буде нагода зустріти колег із Києва чи Львова, з Праги чи Мюнхену, з **Мадриду чи Гвадаляхари та з усіх країн і континентів,** куди доля кинула українську людину. **Наші працьовиті** пані гарантують добрий настрій, смачну їжу та оригінальну мистецьку програму.

У суботу, 4-го липня, відбуватиметься **з'їзд делегатів,** що почнеться вранці святочним відкриттям, теж із короткою мистецькою програмою.

Того самого дня ввечері відбудеться традиційний **бенкет з балем, де буде нагода** зустрінутися не лише з колегами-лікарями, але також і з представниками динамічної української громади Чікаго.

В неділю, 5-го липня, буде нагода вислухати Служби Божі в чудових українських церквах, а пізніше підкріпитися полуднем, що його приготують наші працьовиті пані в Інституті Українського Модерного Мистецтва, де відбудуться і спільні паради голів і секретарів відділів з новообраними керівними органами УЛТПА.

Хочу запевнити усіх приїжджих, що Чікаго не місто „ґанґстерів", не погана слава давно минулого. Теперішнє Чікаго — не місто чудових виплеканих парків і городів, найкращих американських музеїв, нових мистецьких і архітектурних експонатів, кипучого розрадливого життя та найкращих закупів. Втомлених подорожніків наші пані відтягнуть в кутку гостинности, де відбуватиметься виставка усіх видів із участю мистців-аматорів, найближчих членів лікарських родин.

Тож, дорогі колеги-лікарі, прийміть від Головної Управи УЛТПА єдино-правильну рецепту. Робіть так, як радите й приписуєте своїм пацієнтам. Забудьте свої щоденні журби й клопоти, зробіть негайно резервації на літаки й готель та приїжджайте зі своїми дружинами й дітьми до Чікаго, від 3-го до 5-го липня, на XIX Конвенцію нашого спільного товариства.

Д-р Мирослав Харкевич

У ЛМКЛЮБІ ВІДБУДЕТЬСЯ АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР О. МИХАЙЛОВА

Ню Йорк, Н. Й. — Із Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 29-го травня ц. р., в год. 7:30 вечора, тут у приміщеннях цього Клюбу, при 136 Друга авеню, відбудеться Авторський Вечір Ореста Михайлова (псевдонім) з нагоди появи його нової повісти — „Лисовичі".

Участь у програмі цього Вечора візьмуть: Віра Левицька-Кліш (гість із Філядельфії) — слово про автора, Марта Зелик і Степан Крижанівський — читання уривків з повісти, співачка Христина Карпевич — музичне інтермеццо та автор, який дещо розповість про свої найновіші твори.

ПІДПОЛКОВНИК болівійських збройних сил Еміліо Лянца, який декілька тижнів тому зробив невдалу спробу державного перевороту і був схоплений військом та ув'язнений, утік з тюрми і знову почав революту. Він з прихильниками захопив місто Кочабамба і вимагає уступлення президента Люіса Гарсії Меза.

Українська громада в Сан Франсіско виступає за правопорядок

Стурбована розвитком подій всередині українських поселень в ЗСА, громада в Сан Франсіско вислала 12-го травня листа до голови УККА д-ра Лева Добрянського, текст якого розіслано також українській пресі. — Ред.

Шановний пане Голово!

Більшість членів та екзекутива Відділу УККА на північну Каліфорнію невдоволені теперішнім станом в Централі, який наступив від часу XIII Конґресу. Ми вважаємо вислід XIII Конґресу нелеґальним на наступних підставах:

1. Знесення ротаційної системи посту екзекутивного віцепрезидента Номінаційною комісією, рекомендоване Контрольною Комісією без пояснення причин для змін.

2. Побільшення Екзекутиви без відповідних змін у правилах, які б це дозволили.

3. Брак контролі для перевірки мандатів делеґатів на Конґресі.

4. Відкинення вимоги тайного голосування.

5. Вибір Ділової президії нарад перед ухвалою правильника переведення Конґресу (Порушено процедуру обрання Президії).

6. Не вибрання Крайової Ради УККА, найвищого керівного органу, на наступні чотири роки.

Загальні збори нашого Відділу з 15-го березня 1981 року дали новій екзекутиві Відділу уповноваження : „Всіма відповідними засобами домагатись розв'язання кризи, спричиненої подіями на XIII Конґресі, включно із стриманням датків на Національний Фонд при Відділі ".

На своєму першому засіданні нова екзекутива Відділу рішила затримати датки на Національний Фонд до часу цілковитого полагодження справ у Централі, а саме—анулювання Вами теперішньої псевдолеґальної Екзекутиви УККА та скликання нового надзвичайного Конґресу для дійсних непорушуючих правопорядок статуту й етичних виборів.

Рівночасно з висилкою цього листа передаємо комунікат про це рішення до преси.

З пошаною до Вас,
Екзекутива Відділу УККА
в Сан Франсіско.

В ЕКВАДОРІ розбився літак, у якому був президент Джаїм Рольдос Аґілєра з дружиною та міністром оборони й двома його співробітниками. Всі пасажири загинули в катастрофі, причини якої покищо не вияснено. Президент Аґілєра був наймолодшим президентом у Південній Америці; його обрано на цей пост найвищою більшістю в історії Еквадору; від часу перебрання влади і аж дотепер він втішався масовою підтримкою населення. Він вів типову центристську політику, боронив демократичні свободи та намагався поліпшити стан убогої частини населення.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Найдорожчого
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА І ДІДА

бл. п.

ІВАНА ОМЕЛЯНА КОРОЛЯ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в суботу, 6-го червня 1981 р., о год. 8-ій ранку в церкві св. Михаїла, при Ібервіл, в Монтреалі

Рідних, Приятелів і Знайомих просимо згадати Покійного у своїх молитвах.

С. КОРОЛЬ — дружина з родиною

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
мого Найдорожчого МУЖА

бл. п.

ОПАНАСА АНДРІЙОВИЧА САМОХВАЛА

буде відправлена на свіжій могилі

ПАНАХИДА

в четвер, 28 травня 1981 р. в пополудневих годинах на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Просить Знайомих згадати в своїх молитвах прибита горем

дружина МАРІЯ

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що 9-го травня 1981 р. упокоїлась в Бозі, на 89-му році життя,
наша МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ГЕНРИКА МІЗЬ

довголітня учителька на Рідних Землях і в Америці.

Про молитви за душу Покійної просять:

дочка — АННА РИБАРУК з родиною
син — ЛЮБОМИР МІЗЬ з родиною
та ближча і дальша Родина в Америці, Україні, Польщі і Юґославії

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Миколи Кохана

Батька наших Дорогих Приятелів, ревізора Українських Кооператив та Учасника Визвольних Змагань 1918-20 рр., любителя народного мистецтва

складаємо 70.00 дол.

на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в Ню Йорку

Надія і Мирослав ШМІҐЕЛЬ
Оля і Юрій ПАСТЕРНАК
Оксана і Зенон БАБЮК

Повідомляємо Членів і Прихильників Спілки Визволення України (СВУ) та все Українське Громадянство на чужині, що після багаторічної тяжкої хвороби, помер, на 73-му році життя в Ню Йорку, 15-го травня 1981 р., перший організатор Поліської Січі — УПА

св. п. отаман

ТАРАС БУЛЬБА БОРОВЕЦЬ

б. голова Головної Управи Спілки Визволення України в ЗСА

Похований 19-го травня 1981 року на українському цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

СВІТОВА РАДА СВУ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшла у Вічність
моя Найдорожча ДРУЖИНА

бл. п.

ГАЛИНА з КИЧУНІВ ГЛУШКО

дня 21-го квітня 1981 року.

Щиросердечно дякую пароховi української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Рівергед, Л. Ай. о. Іванові Макові за передсмертне християнське Благословення, за відправлення похоронних обрядів; п. Мирославові Довбушеві за дякування при тих обрядах.

Особливо щиро дякую п-ству Петрові і Наталії Андрусевим, які разом зі мною були в часі смерти Покійної в шпиталі у відділі наглої допомоги (емердженсі), а потім в мойому тяжкому горі із зичливістю скрупулятно зайнялися всіми складними формальностями похорону. Дякую також панству Василеві і Ользі Недошиткам за те, що завезли мене до Ню Йорку для поладнання невідкличних справ.

Дякую всім Кревним і Приятелям, що так численно прийшли віддати останню послугу Покійній в часі похоронів. Дякую Тим, що жертвували на квіти і Служби Божі за душу Покійної та Всім, хто не жалів труду і поїхав на цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., щоб бути присутніми при закінченні похоронних обрядів.

Дякую Василеві Кичунові, що як член Родини Покійної заініціював і проводив промовами в часі поминок. Інж. Іванові Мокрівському за добре обдумане і достойне слово від Родини, а також дякую дальшим промовцям: о. Ів. Макові, п. Петрові Андрусеву, п-і М. Стадницькій, п-і Т. Шульзі.

За вияви приязні і щирости Всім сердечно дякуємо і молитимемо Бога, щоб винагородив Всіх Своїми Ласками.

ОЛЕКСАНДЕР ГЛУШКО — муж
МЕЛАНІЯ ДОБРОМІЛЬСЬКА — сестра

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 28-го квітня 1981 року з волі Всевишнього відійшла у Вічність на 91-му році життя, наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

св. п.

РОЗАЛІЯ КАЛИНЧУК з дому ВІНТОНЯК

дружина православного священика, о. Екзарха Івана Калинчука, який помер ще 1939 року в Бобівцях на Буковині. На старість Покійна проживала у своєї дочки Теодори Лучанської в м. Кимпіна, пов. Плоєшти, Румунія. Там же й відбувся похорон 1-го травня ц. р.

Горем прибиті:

ТЕОДОРА з мужем інж. ГНАТОМ ЛУЧАНСЬКИЙ з Кимпіни
ІРИНА з мужем о. прот. ІВАНОМ ТКАЧУК з Ню Йорку і
КСЕНЯ з мужем проф. ВАСИЛЕМ КОЛОТИЛО з Відня
П'ять внуків з родинами і дев'ять правнуків

•

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ ЇЇ СМЕРТИ
в суботу, 6-го червня, год. 10 буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА й ПАНАХИДА

в церкві Всіх Святих у Ню Йорку.

Рідних, Приятелів і Знайомих просимо в цей день помолитися за спокій її душі.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ШКІЛЬНИЙ КОНЦЕРТ ШКОЛИ СВ. ЮРА

Ню Йорк, Н. Й. — В неділю, 31-го травня о год. 5-ій по полудні тут в залі Академії св. Юра при 215 Схід 6-та вулиця, відбудеться шкільний концерт на якому буде представлене українське народне весілля. Вступ на концерт 5 долярів від особи. Дохід призначений на вдержання Академії.

Визначні нагороди для Юрія Турянського

Нюарк, Н. Дж. — Серед списка нагороджених за найвищі осяги в науці студентів-випускників Ратгерського університету, Нюаркського коледжу гуманітарних і стислих наук, на першому місці в пресовому університетському звідомленні є український юнак Юрій Турянський. Нагороди за академічні найкращі успіхи дістало сто випускників під час спеціяльної церемонії, яка відбулася в середу увечері, 20-го травня, тут, на Нюаркському кемпусі.

У звіті про цей вечір написано: „Поміж нагородами за найкращі академічні успіхи була нагорода Декана Нюаркського коледжу гуманітарних і стислих наук, що її вручив діючий декан Рафаель Капріо Юрієві Турянському з Савт Оранжу. Ця нагорода дається кожного року для найвизначнішого студента четвертого курсу (випускника) за академічні найкращі успіхи. Турянський, студент-випускник передмедичного факультету, з наголосом на зоологію і двома допоміжними предметами — хемією і слов'янськими мовами, дістав також найвищу нагороду зі слов'янських студій і нагороду „Бессі Долґан пам'яткова нагорода". Ця остання нагорода вживатиметься ним на закуп книжок для медичних студій.



Юрій Турянський

Турянський є членом обох почесних товариств студентства „Фі Бета Капа" і „Бета Бета Бета," біологічного почесного товариства; його вже прийнято на медичні студії до двох університетів: Коледжу медицини і дентистики Ню Джерзі та до Університету однорідних служб охорони здоров'я в Бетесді, Мериленд.

Родина Турянський є членом 27-го Відділу УНСоюзу.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

Листа ч.17

П.П. Полиняк, Кейтонсвілл	$25.00
Д-р.М. Міґоцький, Кліфтон	20.00
С. Павлишин, Мейпл Гайтс,	20.00
С. Карваш, Елизабет	12.00
М. Мисюк, Линбрук	12.00
Ю.А. Мусіц, Торонто	12.00
Д-р Ю. Процик, Рівер Форест	10.00
М. Даниляк, Торонто	7.00
Б. Зубик, Філядельфія	7.00
Ґ.З. Жеребняк, Акрон	7.00
В. Кендус, Бруклин	7.00
І. Ліщак, Янґстовн	7.00
В. Мельничин, Френкфорд	7.00
В. Петлюра, Гемелтон	7.00
В. Романяк, Парма	7.00
Т. Турченюк, Монтреаль	7.00
І. Штаба, Філядельфія	7.00
С. Гавриш, Філядельфія	5.00
Л.І. Івасків, Гантсвілл	5.00
Е. Роман, Філядельфія	5.00
М.А. Рошак, Гемпстед	5.00
З.М. Таран, Механіксвілл	5.00
П. Цюпка, Коговз	5.00
І. Хома, Бруклин	5.00
В. Верига, Торонто	4.00
В. Голуб, Міллвілл	4.00
Д-р А. Жуковський, Воррен	4.00
П. Остапович, Торонто	4.00
Б. Барнай, Лорейн	2.50
Л. Брикович, Монтреаль	2.00
М. Вайда, Стемфорд	2.00
Н. Варій, Стретфорд	2.00
Й. Врубель, Флашинґ	2.00
О. Гаврилюк, Сілвер Спрінґ	2.00
Л. Гайда, Росліндейл	2.00
В.В. Галич, Тусан	2.00
П. Гарасимів, Гестінґсон Гадсон	2.00
О. Гатала, Овк Парк	2.00
Ю. Гвоздулич. Вінніпеґ	2.00
Е. Гойдиш, Вестбурі	2.00
М. Головатий, Чікаґо	2.00
М. Горбан, Парма	2.00
Ф. Грабовий, Честер	2.00
М. Грабовський, Айлінґтон	2.00
І. Ґарбінський, Ембрідж	2.00
О. Ґелемей, Кліфтон	2.00
В. Дмитришин, Колонія	2.00
М. Добрянський, Клівленд	2.00
О.В. Іващук, Байон	2.00
І. Жовнірович, Стетен Айленд	2.00
А.М. Карпенко, Савтфілд	2.00
М. Кінасевич, Торонто	2.00
Б. Кінах, Солт Сте Марі	2.00
Й. Кіпібіда, Торонто	2.00
Д. Коваль, Чікаґо	2.00
І. Коваль, Кентон	2.00
М. Кусьо, Ґренби	2.00
Мгр Ф. Липецький, Детройт	2.00
О. Лиско, Бронкс	2.00
А. Ліскевич, Воррен	[illegible]
П. Літинська, Філядельфія	2.00
І. Лукомський, Керґонксон	2.00
О. Луцик, Міннеаполіс	2.00
М. Лялька, Вестон	2.00
Д-р.Ф. Максимонько	2.00
А. Мацків, Чері Гилл	2.00
М. Медюх, Мейплвуд	2.00
Р. Мельник, Кошоктон	2.00
М. Мельничук, Філядельфія	2.00
О. Мудра, Рочестер	2.00
Г. Олійник, Філядельфія	2.00
З. Оприск, Керґонксон	2.00
С. Орловський, Ню Полц	2.00
Р. Павлічко, Рочестер	2.00
В. Панасюк, Чікаґо	2.00
В. Пастушок, Маркус Гук	2.00
В. Педенко, Торнгілл	2.00
Н. Перчік, Рочестер	2.00
В. Попович, Нюарк	2.00
В. Роговський, Ню Йорк	2.00
М. Рущицький, Денвер	2.00
Л. Савдик, Міссісаґа	2.00
П. Сачок, Кромвелл	2.00
С. Сінбура, Картерет	2.00
С. Торбин, Картерет	2.00
Л. Трачек, Ферчайлд	2.00
М. Хитра, Елизабет	2.00
Е. Хмаренко, Говелл	2.00
М. Хомин, Лігайтон	2.00
А. Цвях Асторія	2.00
М. Цьок, Ірвінґтон	2.00
А. Чопек, Лос Алямос	2.00
П. Шаллуга. Портленд	2.00
І. Шеп, Каттедж Гров	2.00
С. Шилкевич. Трентон	2.00
В. Щебетюк, Аллентавн	2.00
О. Щеснюк. Ганей Брук	2.00
М. Ярошевич. Довнерс Ґров	2.00
П. Ясінський, Торонто	2.00
Ю.Б. Юрчишин, Бостон	2.00

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА ЛЕХ, членка УНС Відд. 276, Т-ва св. Миколая в Амбридж, померла 14 лютого, 1981 на 92-му р. життя. Нар. 1881 р. в Західній Україні; членкою УНС стала в 1922 р. Залишила в смутку сина Івана, доньки Стефанію й Ольгу, 10 внуків і 7 правнуків. Похорон відбувся 18 квітня на цвинтарі Sulvania Hills Memorial Parkв Daugherty Township.

Вічна Їй Пам'ять!
С. Іваницький, секр.

ЮЛІЯ ФАЙЕР, членка УНС Відд. 311, Т-ва св. Володимира в Jessup,Pa.**, Померла 8 квітня 1981 р. на 72-му р. життя. Нар. 1909 р. в Мейфілді, Па.; членкою УНС стала у 1937 р. Залишила у смутку синів Роберта і Павла. Похорон відбувся 11 квітня 1981 р. на цвинтарі** Brooksidе Cemetery в Childs, Pa.

Вічна Їй Пам'ять!
К. Федірко, секр.

ІВАН БАТІГ, член УНС Відд. 379 Т-ва св. Юрія в Чікаґо,Ілл. Помер 3 квітня 1981 р. на 75-му р. життя. Нар. 1906 р. в Черниляві, повіт Яворів, Західн. Україна; членом УНС став 1951 р. Залишив у смутку родину в Україні та приятелів в ЗСА. Похорон відбувся 4 квітня 1981 р. на цвинтарі св. Миколая у Чікаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Семків, секр.

ВАСИЛЬ ДАНИЛІВ, член УНС Відд. 261, Т-ва Україна у Вільямставн, Н. Дж. Помер в неділю, 8-го березня 1981 р. на 57-му р. життя. Нар. 1923 р. в Честер, Па.; членом УНС став у серпні 1963 р. Залишив у смутку дружину Анну, 3 дочки: Донну, Деніс і Дебру та 4 внуки. Похорон відбувся 11-го березня на цвинтарі Bethel Cemetery **у** Hurfville, N. J.

Вічна Йому Пам'ять!
П. Аркотин, секр.

АНТІН ШУБОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 7 Т-ва Дмитра Капитула у Mc Adoo**, помер 5 травня 1981 р. на 49 р. життя. Нар. 1932 р. в Гейзлетон,Па.; членом УНС став в 1949 р. Залишив у смутку дружину Лорейн, сина Григора, сестру, і братів. Похорон відбувся 11 травня 1981 р. на українському католицькому цвинтарі Св. Марії в** Mc Adoo.

Вічна Йому Пам'ять!
Гелен Словік, секр.